

Posamezna številka 1 Din, mesečno, če se sprejema list v uradni, naročnina 4 Din, na dom in po pošti dostavljen list 5 Din. - Celoletna naročnina je 50 Din, polletna 25 Din, četrtletna 15 Din. Cene inšertov po dogovoru

PONEDELJSKI

SLOVENE

Uredništvo: Kopitarjeva ul. št. 6/III
Telefon št. 2050 in 29-6 — Rokopisi se ne vračajo

Uprava: Kopitarjeva ulica št. 6
Poštni št. račun. Ljubljana 15.179.
Telefon št. 2549

Daladier prestal novo krizo

Tudi Chiappe likvidiran - Paul-Boncour vojni minister

Finančni in vojni minister iz solidarnosti odstopila

Pariz, 4. februarja. AA. Včeraj popoldne od 11 do 13.30 se je vršila pod predsedstvom predsednika republike Lebruna seja ministrskega sveta, na kateri so razpravljali o sankciji proti velikim osebnostim, zapletenim v nedavne skandale. Na tej seji so finančni in vojni ministri Pietri in Fabry in državni podtajnik za strokovni pouk Doussain podali ostavko na svoja mesta. Ostavka Pietrija in Fabryja je posledica Daladierjevega ukrepa proti Chianou, ki ga je predsednik vlade odstavil s pariške prefektore in ga imenoval za generalnega rezidenta v Maroku, na njegovo mesto pa dose- danjega prefekta departmana Seine-et-Oise, Bonnefoya Sibourja. Pietri in Fabry sta odlo- čeno nastopila proti predlogu notranjega min- istra Frola, češ, da ni Chiappe z ničemer zaslu- žil, da bi izgubil zaupanje. Snoči sta poslala predsedniku vlade skupno pismo, v katerem izjavljata, da ne moreta več sodelovati v vladi in podajata ostavko, pri čemer poudarjata pred- sedniku vlade popolnoma proste roke pri na- daljnjih akcijah.

G. Daladier se je obrnil na g. Paula Bon- courja, ki je takoj pristal na vstop v vlado kot vojni minister, finančno ministrstvo je pa po- nudil g. Marchandeaui, ki ga je sprejel. Iz- rekli so samo željo, da bi sam obdržal pro- račun, finančni resor naj bi se pa podelil drugi osebnosti.

Danes popoldne se je vršila nova seja vlade. Na njej so razpravljali o izpolnitvi izpra- znenih resorov, glavna točka je pa bila prou- čevanje deklaracije, s katero bo predsednik vlade stopil pred parlament.

Pariz, 4. februarja. AA. Snoči ob 20 je drž. podtajnik v ministrskem svetu g. Deplat no- vabil v svoj kabinet novinarje in jim podal tole izjavo:

Na današnji seji vlade se je razpravljalo o izpremembah v uradni in sodni službi. Uprav- nik pariške policije g. Chiappe je imenovan

za generalnega rezidenta Maroka, na njegovo mesto je pa postavljen dosedanjí prefekt de- partmana Seine-et-Oise, Bonnefoy Sibour. Do- sedanji glavni rezident Maroka Ponceau bo do- bil drugo visoko mesto. Prefekt okrožja Ga- ronne, Guillaume je imenovan za prefekta de- partmana Seine-et-Oise, na njegovo mesto pa pride višji uradnik notranjega ministrstva g. Berthoin.

V pismu, ki ga je poslal ministrskemu svetu, je dosedanjí pariški prefekt Chiappe odklonil imenovanje za generalnega rezidenta v Maroku.

Pariz, 4. februarja. AA. Seineski prefek Renard je odstopil. Svoj odstop utemeljuje s tem, da se mu odstavitev Chiappa ne zdi v in- teresu pariškega mesta.

Opoldne se je sestal ministrski svet na sejo. Sklenil je sprejeti ostavko seineskega pre- fekta Renarda na znanje in imenovati na nje- govo mesto rhonskega prefekta Villeya.

NOVI FINANČNI MINISTER

Pariz, 4. februarja. AA. Za finančnega in proračunskega ministra je imenovan g. Mar- chandeaui, državni podtajnik za kmetijstvo Jau- bert je imenovan za državnega podtajnika v finančnem ministrstvu. Mesto državnega pod- tajnika za strokovni pouk Doussaina, ki je od- stopil, še ni izpolnjeno.

Pariz, 4. februarja. AA. Po končani seji ministrskega sveta je dal predsednik vlade po- ročevalcem listov kratko izjavo, v kateri je med drugim dejal:

Kot predsednik vlade sem odgovoren za njeno avtoriteto in zato odklanjam sleherno polemiko z listi. Svojo nalogo vidim samo v tem, da izvršim svojo dolžnost do države. Od- ločen sem popolnoma razčistiti afero Stavij- skega in preprečiti vsakršno kršitev zakona. Na tej poti me ne more nič ustaviti. Preisko- valni odbor, ki bo takoj po sestanku zbornice prevzel nalogo do dna proučiti afero Stavij- skega, bo tisto uro, ko se bo sestavil, prejel vse dokum., ki so potrebni za izvršitev njegove naloge, zlasti popoln seznam čerkov Stavijkega.

Balkanski pakt parafiran

Belgrad, 4. februarja. AA. Zunanji ministri Grčije, Turčije, Rumunije in Jugoslavije so se se- etali danes v zunanjem ministrstvu in parafirali končno besedilo pakta balkanskega sporazuma. Mi- nistri so sklenili, da se izvrši podpis tega doku- menta v Atenah v teku prihodnjega tedna. Bese- dilo bo objavljeno po podpisu v Atenah.

Belgrad, 4. februarja. AA. Turški zunanji mi- nister Tevfik Ruđi bej in grški zunanji minister Maximos sta danes ob 12.30 obiskala predsednika vlade Nikolo Uzunovića v njegovem kabinetu v predsedstvu vlade. Ministra sta ostala pol ure v prijateljskem razgovoru s predsednikom jugoslo- vanske vlade.

Romunski zunanji minister gosp. Titulescu ni mogel osebno obiskati predsednika jugoslovanske vlade gosp. Nikolo Uzunovića zaradi zdravstve- tega stanja.

Grški tisk o sporazumu

Atene, 4. febr. AA. Vsi listi prinašajo daljše članke o belgradskem sestanku med zunanji. mini-

stri balkanskih držav. Listi zlasti naglašajo veliko harmonijo in pozitivnega duha, ki se razodeva v teh razgovorih, in pripominjajo, kolike važnosti je za Grčijo sodelovanje z ostalimi balkanskimi drža- vami.

»Projae pravi med drugim, da so se to pol prvič sestali vsi štirje zunanji ministri balkanskih držav. Ta sestanek je velikega pomena, ker predstavlja začetek nove dobe na Balkanu. List izraža trdno vero, da bo naknadno tudi Bolgarija pristopila k temu sporazumu, ko se bo prepričala, da je to samo v njenem interesu. Na koncu list pravi, da temu paktu nihče ne more ničesar očitati, ker temelji na sodelovanju z Društvom narodov in na Kellog- govem paktu.

»Kathimerinik poudarja pomen sporazuma med državami balkanskega polotoka in važnosti pozitivne politike na Balkanu. Smoter te politike je osvobo- ditev balkanskega polotoka izpod kateregakoli tu- jega vpliva. Ko so balkanske države izločaleva ta sporazum, zaključuje list, so imele pred očmi iz- ključno samo balkanski polotok in ničesar drugega.

vega doma je bil imenovan Seybert, ki je hkrati imenovan za sekvestra nad imetjem tovarnarja Mühlona in njegovega prijatelja profesorja Des- sauerja iz Frankfurta. Kakor znano, je bil Dessauer eden vodilnih osebnosti bivšega centra in se sedaj Hitlerjev režim na vse pretege trudi, da bi ga onemogočil na ta ali na oni način. Tudi na ti- skarni »Carolus« in na založništvu bivšega kato- liškega časopisa »Rhein-Mainische Volkszeitung« tudi že veje zastava s kljukastim križem.

Francozi o nemškem odgovoru

Pariz, 4. februarja. AA. Listi vidijo v nemškem odgovoru na francosko razorožitveno spomenico dragocen prispevek k razorožitvenemu problemu, ker nemški odgovor niti ne poskuša tajiti voja- škega značaja napadalnih in delovnih oddelkov in ker odklanja takojšnje uvedbo kontrole nad nem- skim oboroževanjem.

3 mil. Nemcev oboroženih

London, 4. februarja. AA. »Sunday Referee« prinaša nove podrobnosti o nemškem oborože- vanju. List ugotavlja, da lahko Nemčija na mah postavi tri milijone mož pod orožje, ker je vojaška izvežbanost napadalnih oddelkov že zelo napredo- vala. Tudi vojaško letalstvo ima že Nemčija in raz- polaga z mnogimi letali, pravi omenjeni list.

LJUBLJANSKO GLEDALIŠČE

Drama

Začetek ob 20.

Ponedeljek, 5. februarja: Zaprt.

Torek, 6. februarja: »Karijera kanclista Vin- cika«, Red B.

Opera

Začetek ob 20.

Ponedeljek, 5. februarja: Zaprt.

Torek, 6. februarja: »Pica v Savoy«, Red C.

Zdravje nadškola dr. Bauerja

Zagreb, 4. februarja. AA. O zdravstvenem stanju nadškola dr. Bauerja je izšel danes tale bulletin: Zadnjih 24 ur temperatura ni prese- gela 37.4°. Utrip žile 64 do 88. Subjektivno po- čutenje dobro, objektivno zadovoljivo. — Prof. dr. K. Radoničić, dr. J. Lochert, prof. dr. Z. Pliverić.

Usanovitev socialistične stranke

Belgrad, 4. febr. m. V dvorani Delavske zbor- nice je bilo danes nadaljevanje zborovanja zastop- nikov socialističnega delavstva. Na današnjem za- sedanju so v glavnem govorili zastopniki inozem. socialističnih strank, nakar je dobil besedo dr. To- palović, ki je stavil predlog, naj novoustanovljena socialno-demokratska stranka Jugoslavije prijavi svoj vstop v socialistično delavsko internacionalo v Curihu, kar je bilo soglasno sprejeto. S himno in- ternacionala je bil zaključen kongres »jugoslovans- kih socialistov«.

Pisatelj Finžgar med belgrajskimi Slovenci

Belgrad, 4. februarja. m. V vseh slovenskih ka- toličkih krogih je zavladalo danes vprav praznično in veselo razpoloženje. V njihovo sredo je namreč s snočnim brzolokom prispel v Belgrad eden naj- večjih živčih slovenskih pisateljev Franc Finžgar. Dragoga gosta in velikega mohorskega kolednika so snoči na železniški postaji priščno in iskreno pozdravili zastopniki tukajšnjega Prosvetnega dru- štva na čelu s predsednikom Tomažem Ulagom in podpredsednikom Edi Cvarjem.

Po pozdravnih besedah se je dragi gost bel- grajskih katoliških Slovencev odpeljal v župnijo Kristusa Kralja, kjer je gost župnika in župnije gosp. dr. Martije Petliča. Gosp. župnik Finžgar je imel danes jutraj ob pol 6 običajno slovensko sv. mašo s pridigo, v kateri je s samo njemu last- no besedo znal slovenskim vernikom tolmačiti besede sv. Evangelija o božjem sejstvu, ki so na- pravile na vse navzoče najgloblji vtis. Cerkveno slavje belgrajskih katoliških Slovencev je zelo poudarilo tudi ubrano petje tukajšnjih sloven- skih usmiljenk.

V dvorani za katoliško cerkvijo se je nato zbralo veliko število ardnješolske mladine, ka- teri je že snoči njen katehet Tomaž Ulag orisal delovanje in pomen Finžgarja za slovensko litera- turo in slovenski narod. Mladina je burno in pri- srečno pozdravila avtorja romana »Pod avobodnim solncem«, ki ga poznajo v prevodu tudi Srbi in Hrvati. Na oder se je nato povzpela mala sloven- ska dijakinja, ki je z župančičevimi pesmijo pozdra- vila slovenskega besednika. Tej deklamaciji je sledila deklamacija Santečeve pesmi o bratstvu jugoslovanskih narodov. Diakinja so nato poklo- nile Finžgarju velik šopek rož. V svojem zahval- nem govoru, ki ga je izrekel gosp. Finžgar zbra- nemu belgrajskemu dištvu, je poudaril predvsem eno misel: Mladina mora delati in se izobraževati,

Martina Petelinška poslednja pot

Maribor, 4. febr.

Kaj je Mariborčanom bil pokojni Martin Pe- telinšek, je pokazal njegov današnji pogreb. Vsa velika popularnost in priljubljenost tega moža je prišla sedaj do pravega izraza, ko je imponantno število pogrebcev pokazalo, koliko vdanosti, lju- bezni in prijateljstva si je pridobil pokojni v vseh slojih mariborskega meščanstva. Lahko rečemo, da je Maribor priredil malekateremu možu tako veli- časten pogreb, kakor je bil današnji. Ti tisti, ki so se zbrali na Slomškovem trgu pred stolnim župniščem, ki so napolnili stolnico, delali gost spalir od stolnice po vseh ulicah do Kralja Petra trga, ki so korakali v žaluzijah vrstah pogrebcev do pokopališča, so prišli k pogrebu iz prijateljske dolžno- sti, iz čuvstva hvalečnosti in ljubezni do moža, ki je znal vse svoje življenje osvajati s svojo osebnostjo kot človek in duhovnik. Včeraj in danes so se postavili od pokopnega g. Martina, ki je ležal na mrtvaškem odru, velike množice ljudstva. Danes popoldne so se jele ljudske množice zopet zbrati, predvsem ob 2, ko je bil napovedan pričetek po- grebnih svečanosti. Ne samo iz Maribora, tudi od drugod so prihilele pokojnikovi prijatelji in znanci po slovo in poslednje spremitvo. Nad 40 sobratov, med njimi univ. prof. dr. Lukman, je kljub letelji, ko imajo v domačih farah mnogo posla, prišlo v Maribor.

Krsto s pokojnikovi truplom so postavili na oder v veži stolnega župnišča, kjer jo je blagoslovil prevz. knezoškof dr. Ivan Tomažič. Pevec »Mari- boyce« so zapeli pod vodstvom stolnega kanonika pretresljivo »Spomladi vse se veselite. Nato pa je zavil pogreb, ki ga je vodil prevz. vladika, v stol- nice. Pred krsto je šla duhov. na, za njo pokojni- kovi sorodniki in za njimi omenjeni mariborski me- ščani in pokojnikovi prijatelji. V stolnici so polo- žili truplo na oder, cerkev pa je napolnila množica do zadnjega kolenčka. Po obrednih molitvah, ki jih je pel zbor bogoslovcev, se je pojavila na prižnici markantna postava znanega govornika msgr. Vre- žeta. Besede, ki so segale vsem poslušavcem v srce in dušo, so orisale težko življenjsko pot pokojni- kovo. Iz njegovih besed je vzklikal pred poslušalec njegovo delo na dušnopastirskem in poklicnem po- lju. In ko se je ob zaključku poslovlil od našega Martina v imenu vseh prijateljev in znancev, se je orosilo marsikatero solzno oko. Po blagoslovljevi in mrtvaških molitvah, ki jih je pel prevz. knezoškof dr. Tomažič, so pevec na koru zapeli »Človek glej« Nato so dvignili poorebel krsto in jo naložili na mrtvaški voz, ki je bil ves pokrit z vencí. Sprevod je vodil od stolnice na pokopališče stolni kanonik in mestni župnik msgr. Umek ob asistenci župnika, duh. svetnika Marka Žižkara in župnika, duh. svet- nika Frana Ožvitiča. V sprevodu je šla duhovščina s stolnim proštom dr. Maksimilijanom Vraberjem in žani kapljica na čelu, mnogi odličniki in tisoči meščanstva. Sprevod se je vil med gostim špaltr- jem, ki so ga tvorile množice na obeh straneh stol- nice ter preko mestnih ulic na pobrežje čisto do magdalenskega pokopališča. Ob odprtem grobu mu je sprejeto prišlo in vroče občutene poslovlila

Godalo najnovejšega izuma.

da bo lahko preživela starejša generacija, ki so s svojim delom in borbo ustvarile sedanjo državo. Učeca se mladina se mora še bolj zavedati te dolžnosti, ker prinaša narod za njeno vzgojo velike žrtev v obliki visokih davkov.

Dragi gost belgrajskih katoliških Slovencev je nato obiskal slovenske usmiljenke v interni kli- niki dr. Ignatovskega, kjer se je do podrobnosti zanimal za njihovo delovanje.

Popoldne je v dvorani za katoliško cerkvijo v Korunski ulici je imel gosp. Finžgar predavanje za naša dekleta. Precej prostrana dvorana je bila mnogo premajhna, da bi bila lahko sprejela vsa dekleta in ostale katoliške Slovence, ki so hoteli slišati besede našega velikega besednika. Pri vstopu v dvorano je zbrana množica pozdravila gosp. Finžgarja viharno s ploskanjem in vzklikanjem. Ko se je navdušenje malo poleгло, je Finžgarja pozdravila prednica Zveze služkinj s priložnostno pesmijo. Navdušenje zbrane množice se dolgo ni moglo poleči, ko so slovenske služkinje izročile gosp. Finžgarju velik šopek rož. Gosp. Finžgar je imel nato daljše predavanje s skioptičnimi slikami o kulturni zgodovini Poljakov in o veliki ljubezni ki jo goji poljski narod do Marije. Na koncu pre- davanja se je gosp. Finžgarju s toplimi in priščno- mi besedami zahvalil duhovni voditelj tukajšnje Zveze služkinj gosp. Tomaž Ulag.

Gosp. Finžgar je imel nato v cerkvi Kristusa Kralja še slovenske večernice. Zvečer ob 8 bo pod okriljem tukajšnjega prosvetnega društva 7. pro- svečni večer, na katerem bo gosp. Finžgar preda- val o temi »Madjarski klin ločil severne in južne Slovence«. Predavanje bodo spremljale krasne aki- optične slike. Pa tudi v hrvaških in srbskih kro- gih vlada za predavanje veliko zanimanje, tako da so vstopnice za predavanje že danes popoldne bil- vse razprodane.

besede mestni župnik in kanonik msgr. Umek. V imenu učiteljskega zbora deške meščanske šole pa je govoril njen ravnatelj g. Humek. Zaključek so tvorile lepe in oroško priščne besede pokojni- kovega učence in gojenca meščanske šole. Pevski zbor dečkov meščanske šole pod vodstvom učitelja g. Sušteršica je zapel »Vigred se povrne«. Nato so se vsule na krsto grude, volto odmevajoč v zimski dan.

G. Martin Petelinšek počiva tam zunaj med bivšimi znanci in številnimi prijatelji! Njegov spo- min pa bo ostal v naših sreih še dalje lep in svetel, kakor je bilo lepo in plemenito njegovo blago srce in sveila njegova duša!

Necaren požar v Kamniku

V noči od sobote na nedeljo, ravno v času, ko so se Kamničani v najboljšem razpoloženju razli- si družalnega večera v Citalnici, je izbruhnil v go- spodarskem poslopiu Jagodičeve gostilne na Grab- nu požar. Nastal je po pripovedovanju prvih oči- vidcev v majhni dvorani poleg gospodarskega poslopija in se v trenutku razširil na podstrešje, kjer je bila nalozena krma za živino. Gospodarsko poslopije je bilo naenkrat v plamenih in ljudje, ki so prvi prihili na pomoč, so reševali iz spodnjih prostorov vozove, orodje, stroje itd. Gospodarsko poslopije je visoka in trdna zgrajba, ki je pod isto streho z manjšim stanovanjskim poslopijem na dvo- rišču Jagodičeve gostilne. Reševalci so takoj uvi- deli veliko nevarnost, ki preti hiši. Stanovalci so preplašeni skočili iz poselij. Na mestu je bila takoj gasilna četa iz smodnišnice, kmalu za njo pa tudi kamniški gasilci, ki so hitro omeli požar. Gaše- nje je bilo zaradi velikega mraza zelo oteženo, ker je voda zmrazovala v ceveh. Kako je požar nastal, niso mogli ugotoviti, sumijo pa, da ga je zažgala zlobna roka požigalca. K sreči je hu- mraz oviral, da se požar ni mogel razširiti na so- sednja poslopija.

Drobne vesti

Belgrad, 4. febr. m. V palači Lušor je bila dan- es na slovesen način otvorjena nova gledališka dvorana belgrajskega Narodnega gledališča.

Belgrad, 4. febr. m. V umetniškem paviljonu Cvijete Zuzorić je bila danes popoldne otvorjena prva grafična razstava, na kateri je razstavljenih skupaj 113 linorezov, lesorezov, bakrorezov in lito- grafijske večje števila mladih umetnikov.

★ Ljudska knjižnica obvešča svoje posetnike, da si je nabavila lepo število knjig domačih in ino- zemskih pisateljev. Knjižnica izposoja tudi na de- želo za daljšo dobo po pošti. Na razpolago je ob- činstvu dnevno od 8 do 12 in od 2 do pol 7 zvečer, Miklošičeva c. 7.

● Rezervni in upokojeni častniki, ki bivajo v Ljubljani, morajo v smislu točke 6 »Potsetnika« vedno takoj in sproti prijavljati vsako spremembo svojega stanovanja bodisi ustmeno ali pismeno v mestnem vojaškem uradu na Ambroževem trgu št. 11.

Takšna bodi krščanska šola!

Ljubljana, 4. febr.

Enkrat samkrat na leto priredi »Krščanska šola« v Ljubljani večje zborovanje, združeno z obrednim zborom, toda vselej se to zborovanje spremeni samo od sebe v spontano manifestacijo krščanskih starišev za krščansko šolo. Tudi danes se je to zgodilo. Prostorna gornja unionska dvorana je bila napolnena polna krščanskih starišev, ki so prišli iz mesta, pa tudi iz bližnje okolice, da s svojo navzočnostjo dokažejo svojo voljo in prepričanje, da naj se vzgoja njihovih otrok usmerja po njihovi volji in zahtevi, da bodi šola kot vzgojni činitelj tesno povezana s Cerkvijo, da se sploh vsa vzgoja in ves šolski pouk vrši v znamenju katoliških resnic in nauk katoliške Cerkve.

Zborovanje je počastil s svojo navzočnostjo tudi prevzvišeni knezoškof g. dr. Gregorij Rožman, ki je s tem dovolj jasno naznačil važen pomen tega društva, ki med nami deluje tiho in vztrajno že 10 let in katero so poklicali v življenje zadnji katoliški shodi.

Zborovanje je vodil predsednik »Krščanske šole« g. dr. Dermatis; tajniško poročilo o delovanju društva v preteklem letu je podal tajnik g. Zver, blagajniško pa g. Azman.

Kakšna mora biti vzgoja?

Nato je predaval o vzgoji g. dr. Zilko. Za temelj si je predavatelj izbral papeževo okrožnico o krščanski vzgoji. Po katoliškem pojmovanju je subjekt vzgoje človek, zato morajo način in sredstva vzgoje odgovarjati človeku in njegovi naravi. Katoliška vera presoja človeka in njegovo naravo bistveno drugače kakor nasprotni svetovni nazor. Po katoliškem pojmovanju človek po svoji naravi ni popoln, njegova volja je slaba. Na to resnico opira papež nujnost krščanske vzgoje, če naj vzgojno otroka v pravega kristjana in nadnaravnega človeka. Zato pa so potrebni tudi nadnaravni pripomočki, ki jih žal ne upoštevajo takoimenovani pedagoški naturalizem, ki ga papež v omenjeni okrožnici odločno obsodijo. Za začetnik modernega pedagoškega naturalizma, Rousseau, izključuje v vzgoji vsako nadnaravno sredstvo. Na njegovih nazorih o naturalistični vzgoji gradi v 19. in tudi že v 20. stoletju vrsta vzgojnih pisateljev svoje vzgojne sisteme, v katerih ne poznajo ali izrecno pobijajo krščansko vzgojo z nadnaravnimi pripomočki.

Predavatelj je potem poudaril, da je krščanska vzgoja potrebna prav v vseh stadijih in na vseh vzgojnih poljih. Do te vseh ima Cerkve nedostopno pravico in obenem neodvzljivo dolžnost nadzirati vso vzgojo svojih otrok in vernikov v vseh javnih in zasebnih ustanovah. V zvezi s tem se je predavatelj dotaknil tudi državljanske vzgoje, o kateri se zadnja leta veliko govori. Potrebno je, da se mladina vzgaja k ljubezni do svoje domovine, v spoznavanju svojih dolžnosti do države. Toda tudi ta vzgoja se more vršiti zanesljivo in uspešno le z nadnaravnimi vzgojnimi pripomočki, s katerimi razpolaga sveta Cerkve. Ti nadnaravni pripomočki so edini v stanju zbuditi v človeški naravi nesebično in iskreno požrtvovalnost. Ze v 4. stoletju je napisal Tertulijan: »Naj nam oni, ki pravijo, da je Kristusov nauk državi sovražen, postavijo takšno vojsko, kakršni morajo biti po nauku Kristusovemu njeni vojniki; naj nam dajo takih državljanov, takih zakonskih mož, takih zakonskih žena, takih roditeljev, takih otrok, takih gospodarjev, takih službni- kov, takih kraljev, takih sodnikov in končno takih davkoplačevalcev in takih davkarjev, kakršne hoče imeti krščanska vera, potem naj se žele države zatrejajo, da je krščanska vera državni škodljivca; ali pa naj se niti za trenutek ne obotavljajo priznati, da more krščansko življenje državi kar

največ koristiti.« Tudi kardinal Silvij Antoniani je pisal o razmerju med vero in državljanjsko vzgojo l. 1581 sledeče: »Čim bolj se svetla oblast prilagodi duhovni oblasti, čim bolj jo varuje in pospešuje, tem več stori tudi za ohranitev države same. Kajti s tem, da cerkvena oblast v smislu svojega namena z duhovnimi silami in sredstvi vzgaja dobrega kristjana, vzgaja obenem po nujni notranji zvezi tudi dobrega državljanja, kakršen mora biti pod politično oblastjo.

Govornik je nato nadalje razlagal papeževo okrožnico, ki govori tudi fizični vzgoji, o spolni vzgoji, o skupni vzgoji mladine obeh spolov; predavanje je zaključil z ugotovitvijo, da mora biti našo delo na vzgojnem polju posvečeno smotru, ki ga je sv. Oče označil v omenjeni okrožnici pritično z besedami: »Katoliški mladini katoliška vzgoja v katoliški šoli in katoliških društvih.«

Resolucije.

Odbor je potem zborovalcem predložil vrsto resolucij, ki so bile vse soglasno in z velikim navdušenjem sprejete. Iz teh resolucij povzamemo glavne misli:

1. Krščanski stariši se zavedamo dolžnosti, na vso moč skrbeti za vero in moralno, fizično in državljansko vzgojo svojih otrok.

2. Smoter krščanske vzgoje je nadnaravni človek, ki misli, sodi in dela dosledno po pamei, razsvetljeni z nadnaravno lučjo nauka Kristusovega. Krščanski stariši zahtevamo krščansko šolo. Ugotavljamo, da morala v naših šolah pozna samo tostransko načelo vzgajanja, ki kljub vsemu prizadevanju ne najde drugačnih nagibov, kakor ostre na korist ali slabotne opise plemenitosti brez temelja. Nujna posledica take vzgoje je sebičnost, ki razkruja rodno, povečuje v družbi gorje in državni škoduje toliko bolj, kolikor višjo stopnjo v njej zavzame gojenec take morale.

3. Verouk mora biti v vseh šolah osrednja moč za vzgojo značajev. Zahtevamo, da učna oblast iztrebi knjige, ki verskonovno vzgojo podirajo s tem, da zanašajo v šolo veri in naravni resnici nasprotno trditve. V šolo sodi le, kar je dognano.

4. Učitelju, ki z besedo ali s slabim zgledom uničuje najvišje moralne vrednote, ni mesta pri naši mladini. Stariši ne morejo biti srečni, ako ne vidijo svojih otrok v dobrih rokah, katerim zaupajo. V vsako šolo bodi nastavljen učitelj iste vere, kakor je večina učencev. Brez veroučitelja, ki ima poslanstvo od svoje cerkve, je pravi pouk v veri nemogoč. Veroučitelju pa mora učna oblast zagotoviti tudi gnetni obstanek.

Sledeča resolucija uveljavlja vrednost zasebnih šol. Pravičnost zasebnih šol je viden izraz svobodoljubnosti države, kateri je glavni smoter blagor naroda. Dobre zasebne šole dvigajo nivo tudi drugim šolam, ker vplivajo nanje s svojo odličnostjo.

Več koristnih resolucij so predlagali tudi g. Krek, ravnatelj Kocmur, urednik Kremžar, gospa Grafenauerjeva, Kelbič Zlatko in drugi. Te resolucije se pečajo s prezaposlenostjo učiteljev, s prevelikimi šolninami, ki naj se odpravijo, s škodljivim vplivom gledališča, kina in radia, ki se čedalje bolj pritegujejo k vzgoji mladine;

Končno je spregovoril tudi gosp. prevzvišeni knezoškof dr. Gregorij Rožman, toplo in iskreno pozdravljen od vseh navzočih. Naglasil je vso važnost krščanske vzgoje, vso nujno potrebo, da se zanj borimo, jo zahtevamo. S tem vršimo le svojo dolžnost kot kristjani, kot katoličani, kot sinovi Cerkve Kristusove, ki ji gre prvenstvena pravica pri vzgoji otrok.

Rezultati:

1. Palme Franc (Sm. k. Lj.) 136,5 točk (skok 55 m, 60 m).
 2. Istenič Lado (Ilirija) 134,6 točk (55, 56).
 3. Klančnik Gregor (Sm. kl. Dovje-Mojstrana) 109,7 točk (40, 48).
 4. Hunger Rudolf (Nemčija) 99,4 točk (54, 60p).
 5. Šramel Božo (Sm. kl. Lj.) 95,4 točk (50, 54p).
 6. Jakopič Albin (Sm. kl. Dovje - Mojstrana) 91,4 točk (50,5, 50p).
 7. Detman Tone (Sm. kl. Lj.) 68,6 točk (56p, 62p).
 8. Bevc Edo (Sm. kl. Lj.) 65,8 točk (55, 58p).
 9. Zupan Ivan (Bratstvo, Jesenice) 58 točk (50p, 50p).
 10. Subic Milan (Ilirija) 47 točk (48p, 50p).
- Izven konkurence je skočil Norvežan Jahr 55 in 62 m.
- Črka »p« pomeni, da je bil skok izveden s padcem.

Motoskijöring v Mariboru

Maribor, 4. februarja.

Akademski sabljaški klub v Mariboru je priredil danes skupno z mariborskim motoklubom tekmo v motoskijöringu na progi Maribor-Kamnica-Maribor. Start je bil pri zadnji hiši na Korotki cesti popoldne ob 3. cili pa na Korotški ulici poleg igrišča SSK Maribora. Udeležba je bila zelo številna, nabralo se je tudi veliko število kibicev, ki so z zanimanjem spremljali tekmovalca. Proga je bila dolga 5 km. Doseženi so bili sledeči rezultati:

Motorji: 500 ccm: 1. Rudi Lotz (Motoklub) s smučarjem Korošo (MSK) v času 6:21. — 2. Roderig Juravčič in smučar dr. Pihler (ASK) 6:25. — 3. Šeber Franc (Perun) s smučarjem Golom (Zel.) 6:31. — Motorji 250 ccm: 1. Vreznik (Motoklub) in smučar Pobrežin (2) 5:22. — 2. Orvatič (Perun) in smučar Gerlušnik 7:39. — Motorji s priklopi: 1. Dačič Olo (Motoklub) in smučar Stangl (Maraton) 5:10. 2. Višer (Perun) in smučar Voler (MSK) 6:11. — Motorji 350 ccm: 1. Alojzij Čerčič in smučar Stangl 5:30. — Po teh dirkah je bila tekma z letalnim startom na 800 m: 1. Lotz in smučar Stangl 24 sek. 2. Dačič in Stangl 24 sek. 3. Lotz in dr. Pihler 25,5 sek. 4. Vreznik in Pobrežin 26 sekund. — Za organizacijo tekem je zaslužen predsednik Motokluba Ant. Klič in član akademskega sabljaškega kluba dr. Pihler. Pri tekamah je bilo nekaj manjših nezdod, sicer so pa polekle v splošnem vzorno. Proga je bila mestoma zelo slaba.

Mednarodne tekme in državno prvenstvo v umetnem drsanju

Celje, 4. februarja.

Na drsališču SK Celja v mestnem parku so bile danes popoldne prvenstvene tekme v obveznem drsanju, popoldne ob 15 pa je bilo prosto drsanje. Publike je bilo okoli 400. Prireditve na ledu v tako velikem obsegu še ni bilo v naši državi. Sodelovala je elita naših drsalcev in cela vrsta naših juniorjev; Avstrija pa je poslala svojo tretjo najboljšo drsalco gospo Helgo Dietz Schrittwieser iz Gradca (G. A. K.) in prvaka Stajerske Rudolfa Zettlemanna (SKV Kastner Ochler, Dunaj) in Ewolda Böhlerja (GAK) in Franca Plankla (Kast. Ochler).

Prireditve je dosegla vseskozi častne uspehe. Občinstvo je nastopajoče prišerno pozdravilo. Središče zanimanja je tvorila gospa Helga Schrittwieser, ki je nastopila izven konkurence, ker je ga. Kadrnka iz Zagreba odpovedala sodelovanje radi bolezn. Gdč. Severjeva od Ilirije pa je sicer prišla v Celje, pa radi indispozitiranosti ni nastopila, kar moramo zelo obžalovati. Gospa Helga je očarala gledalce s svojim nastopom. Očarajoč je bil pogled na njene mojstrske gibe, da je imel človek vtis, da gleda ljubkega metuljčka. Nič manj ni ugajal gosp. Zettlemann, ki je s svojim elegantnim nastopom dokazal, da tudi moški lahko dosežejo v tej panogi velike uspehe. Prišerno je sprejela publika našega državnega prvaka Pola Svaba (Ilirija), ki je od lanskega leta očitno napredoval. Zelo so ugajali tudi ostali drsalci.

Mednarodno prvenstvo je odnesel Rudolf Zettlemann in dosegel 269,06 točk, jugoslovanski državni prvak Polo Svab je zasedel drugo mesto z 227,01 točk, tretji Šmerkoli 207,07 točk, četrti Ewald Böhler 210 točk; radi novih določb mednarodnega tekmovalca je zasedel četrto mesto, čeprav bi imel pravico do tretjega; peti je bil Franc Plankla 195,05 točk.

Juniorski državni prvak je postal Sernee Gvido, ki je dosegel 111 točk, drugi Pihler (SK Rapid, Maribor) 93,09 točk; tretji Biber (Ilirija) 93,07; četrti Šmerkoli 93; peti Presinger (Celje) 79; šesti Vrečko (Celje) 72.

Tako si je osvojil pokal Zimsko-sportne zveze g. Polo Svab, dosedanj jugoslovanski državni prvak. Srebrno cigaretno dozo, darilo Tujsko-prometne zveze v Mariboru je prejel g. Zettlemann. Ostali plasirani drsalci so prejeli krasne plakete, prav tako gospa Schrittwieser, ki je prejela krasno mednarodno plaketo. Sodniški zbor so tvorili g. Bloudek, Bertet i Eng. Bizjak iz Ljubljane ter dr. Erick Fritsch in inž. Wolf iz Gradca.

Zvečer je bila svečana razdelitev daril in objavljeni rezultati.

Mariborski Tujsko-prometni zvezi, kakor tudi Zimsko-sportni zvezi in prirediteljem v Celju gre zahvala za to res lepo prireditve. Avstrijski gostje, ki jih je vsega skupaj sedem, so se počutili pri nas prav ugodno. Pohvalili so krasen led in organizacijo prireditve in objubil, da se bodo tudi poleti vrnili v našo lepo celjsko kotlino.

DAMSKÉ SMUSKE TEKME V PTUJU

Mariborska zimsko-sportna podzveza je priredila na Svednico v Ptuju damske smuske tekme za prvenstvo podzveze ter medkлубske mladinske tekme. Mladina je tekmovala v dveh skupinah — v prvi (12—15 let) na daljavo 2, v drugi (14—15 let) na 3 km. V prvi skupini je startalo 15 tekmovalcev ter je bil prvi Krasnik Franc (SPD Prevalje) v 18 minutah, drugi Molitor Rudolf in tretji Viljem Blanke, oba SK Ptuj. V drugi skupini je tekmovalo 6 mladih smučarjev: prvi Dostal Anton v 25,45, nato Volny Franc (SK Ptuj), tretji Bradač Karl (SK Maraton). — Tudi damsko tekmovalje se je izvedlo v dveh skupinah. V prvi so tekmovala dame pod 20 leti, v drugi pa seniorke nad 20 let starosti.

Smuske tekme pri Zagrebu.

Zagreb, 4. febr. m. Na Slemenu so se danes vršile smuske tekme, in sicer za seniorje, juniorje in subjuniorje. Pri seniorjih je na prvi 18 km prvi prišel na cilj Majnerič Mirko (Sokol, Delnice) v času 1:13:20. Od juniorjev je na prvi 9 km prvi prišel na cilj Tomac Ivan (Sokol, Delnice) v času 51:15. Na progi subjuniorjev je prvi prišel na cilj Majnerič Ivica (SK Delnice) v času 29 min.

Tekme za zimski pokal v korist brezposelnih igralcev

Danes so se vršile tri tekme za zimski pokal. Njihov čisti dobiček je namenjen za podporni fond brezposelnih nogometašev. V Ljubljani so se srečali Sloga, Svoboda, Vič, Reka in Slovan. Na igrišču Hermesa sta igrala Sloga proti Svobodi z Viča. Tekma je končala s 3 : 0. Tekma Reka : Slovan je končala s 7 : 3 (4 : 3). V Domžalah se je vršila tekma med ASK Primorjem in SK Domžale. Tekma je končala z 10 : 1 (6 : 1) za Primorje. Vsem tekam je prisostvovalo še dovolj občinstva.

Beograd : Zagreb 4 : 2

Zagreb, 4. februarja. c. Medmestna tekma med belgradsko in zagrebško reprezentanco je končala s 4 : 2 za Belgradjane. Polčas je bil 0 : 1 za Zagreb.

Svetovni turnir v hokeju

Milan, 4. februarja. c. Danes se je tukaj začelo tekmovalje za svetovno prvenstvo v hokeju na ledu. Že prvi dan turnirja je prinesel zelo velika presenečenja. Madžari so premagali Angleže z 2 : 0, Avstrijci so premagali Nemce z 2 : 1. Ob tej tekmi je prišlo do velikih političnih demonstracij, ker so vsi Italijani »krukali« za Avstrijce proti Nemcem. Ko so Avstrijci porazili Nemce, je navdušenje občinstva preseglo vse meje in so pri tem padali zelo žaljivi politični vzkliki proti Nemčiji. Prvak v hokeju za leto 1933 je bila Českoslovaška. Čehoslovaki pa so danes izgubili svojo igro proti Angležem z 2 : 1. Tekma Romunija : Belgija je končala s 3 : 0. Nocoj še igra Italija in Nemčija in Švica in Francija.

NESREČA PRI SMUČANJU

Na glavni kolodvor so nocoj pripeljali iz Kamnika gosp. Tomišta Zdravka. Zdravko Tomše, ki je 21 let star, si je pri smučanju v okolici Kamnika zlomil nogo. Od glavnega kolodvora ga je ljubljanski reševalni avto odpeljal v splošno bolnišnico.

Ljubljanske vesti

Ljubljana, 4. febr.

Skromna je kakor zmerom zadnje čase. Če naj spregovorimo najprej o smučarjih, moremo povedati, da so jo po večini mahnil v Planico k tekam. Na Gorenjsko je razen smučarjev odpotovalo danes tudi izredno mnogo drugih ljudi, ki jih zanima uspeh naših smučarjev na ostri mednarodni tekmi v Planici. — Iz bližnjih Guncelj pri St. Vidu so pripeljali v bolnišnico mizarskega vajenca Švegelj Fr., ki je pri smučanju padel ter si v stegnu zlomil desno nogo.

Dopolodne so v Delavski zbornici zborovali strojni in električni tehniki (Opešt). Zbor je vodil predsednik Varšek, tajniško poročilo pa je podal g. Sorn. Zborovalci so govorili predse o perečih socialnih in strokovnih vprašanjih, ki posebno zadevajo njihov stan. Tajnik Sorn je v svojem poročilu podal nazorno sliko celoga položaja, ki se v njem nahajajo tehniki, predvsem pa je zborovalcem tudi vse delo odzboru in celotne zveze. Ves stan praktičnih tehnikov in strojnikov je v krizi, kakor vsi drugi stavovi; brezposelnost pa je med njimi tem večja, ker je razmah industrije prenehal in se ne razvija več v prejšnjem tempu.

Ravnateljstvo cestne železnice. Prejeli smo: Dne 2. t. m. sem vstopil v električni voz pred glavnim kolodvorom, da bi se peljal proti Viču. Pred pošto sem izstopil in čakal na zvezo, vendar pa po vzornem redu napovedanega voza ob 21,80 ni bilo. Obrnil sem se na službojčega g. revizorja za pojasnilo o izostalem vozu. G. revizor mi je na krako odvrnil, da to ni njegova krivda, prihodnji voz pa pelje ob 22. Takšni slučaj naj se preprečijo — javnosti javljeni nočni vozi red pa točno izpolnjuje. — Dr. J.

Naše svetloletno romanje v Rim je naslov predavanju, ki bo pod okriljem Leonove družbe v sredo, 7. februarja ob 8 zvečer. S tem predavanjem zaključijo Leonova družba svoj ciklus poljudno-znanstvenih predavanj, katerih je priredila v zimski sezoni 10. Predavanje bo brez dvoma zanimalo vse one, ki so v teku svetlega leta poramali v večno mesto Rim. Zanimalo pa bo tudi one, ki se pripravljajo za letanje velikonočno romanje. Obenem pa bo to skromen spomin obletnice kronanja sv. Očeta, ki ga prihodnji teden praznuje katoliški svet. Predavanje je bogato opremljeno s sklopljenimi in filmskimi slikami. Opozarjamo na predprodajo vstopnic v Ljudski knjižnici, Miklošičeva 7.

Ljudski oder posluje v svojih novih prostorih na Miklošičevi cesti 7 in sicer dnevno od 8—12 in od 2 do 6. Na razpolago je nad 200 iger v rokopisu in vse tiskane igre, ki so izšle v slovenskem jeziku. Dalje izposojevalno obloko proti zmerni izposojevalnini. Na razpolago so tudi šminke in krema za igralce. Ker je to edina izposojevalnica, se društvo toplo priporoča.

Družabni večer primorskih akademikov

Dan pred svečnico je »Klub jugosl. akademikov iz Trsta, Gorice in Istre« priredil III. družabni večer v Trgovskem domu v Ljubljani. Predsednik Hrovatin je pozdravil goste in predstavil primorske akademike mladino ne kot mladino, ki vselej lači, temveč se reno pripravlja na veliki dan, ko ji bo dana prihodnost, da reši nesrečno primorsko ljudstvo današnjega trpljenja. Sledilo je izvajanje prav lepega programa:

Akademski zbor je zapel milo istrsko himno »Predobri Bože«. Nato je simpatična gdč. Gnusova prav lepo zapela pesmico »Studene« in »Podoknica«, spremljal pa jo je na klavirju kons. Mucha. Za njo je gdč. Jadviga Poženelova zelo občuteno zaigrala dve skladbi na klavirju od Schuberta in Debussyja. Baritonist gosp. Janovsky je z občutkom podal dve narodni pesmi, spremljal ga je na klavirju gosp. Mozetič. Član naše opere g. Vanovec pa je zapel Vilharjevo »Čvrti ružico« in Fajšmanovo pesmico »Metuljček«, ker ni hotelo biti konec pleskanja, je dodal še drugo pesem. Prijetni tenor našega pevca je žel velik uspeh. Za konec je moški zbor akademikov zapel Adamičovo »Serenado« in narodno »Dobro jutro, ljubica moja«. — Udeležba je bila prav lepa.

Vihar v Hrvatskem Primorju

Nad Sušakom in vsem Hrvatskim Primorjem je v noči od petka na soboto divjal hud vihar. Parniki, ki so vozili z Raba, niso mogli v sušaško luko, marveč so se morali zatočiti v Malinsko. Parnik »Diamante« je blodil celo noč po Kvarneru in nikakor ni mogel v sušaško pristanišče, parnik »Istoka« pa je moral odjadrati v Malinsko, ker mu je vihar polomil sidro. Vse telefonske proge so potrpane. V soboto popoldne je silna burja nekoliko odnehala.

NEDELJSKI SPORT

Višek smučarskih tekem

Tajni uspehi zadnji dan tekem za drž. prvenstvo. Rekord obisk. — Prvo mesto v kombinaciji je zasedel Nemec Leopold ter postal jugosl. drž. prvak. — Prvak v skokih je postal Palme. (Smuč. klub Ljubljana.)

Rateče-Planica, 4. febr.

Višek je doseglo smučarsko državno prvenstvo z današnjim dnem. Pa upravičeno, saj so bili na programu skoki, najtežja disciplina v beli umetnosti. Rekorden je bil tudi obisk. Nabito poln je bil poseben vlak, ko je pripeljal na današnje tekme nad 1000 gledalcev in smučarjev iz Ljubljane. Kar trumoma so romali gledalci iz postaje Rateče proti mali skakalnici, kjer so se vršili popoldne skoki za kombinacijo. Nekateri so se podali v bližnjo okolico, ker so hoteli popoldne porabiti za smuko in so se udeležili le popoldanskih solo-skokov. Za tekme je vladalo velika zanimanje in toliko gledalcev, kot jih je bilo na današnjih skokih popoldne, že zlepa ni bilo.

Pri dopoldanskih skokih so bili vsi tekmovalci zelo previdni, ker jih je hotel vsakdo izvesti brez padca in s eleganco, kar prinese neprimerno več pik, kakor kak slabo izveden dolg skok. Ta pazljivost se je zlasti opazila pri Leopoldu, ki je že prejšnji dan zmagal v teku na 18 km in o katerem se je splošno govorilo, da postane naš državni prvak v kombinaciji. Njegova zmaga je povsem zaslužena, kajti prvo mesto je zasedel z velikim naskokom točk.

Vseh tekmovalcev za kombinacijo je bilo 11 in sicer 9 jugoslovancev ter dva Nemca. Najboljši od naših fantov je bil Jakopič Albin, od smučarskega kluba Dovje-Mojstrana, ki je zasedel tretje mesto, in si s tem priboril definitivno pokal g. dr. Lavoslava Hanžeka, ministra za telesno vzgojo naroda. Dopoldanski skoki niso bili dolgi, ker mala skakalnica ne dopušča nad 35-meterskih skokov in ker jih je — kakor že omenjeno — vsakdo hotel izvesti v brezhibni drž in doskoku. Kljub temu pa je skočil Nemeč Hunger Rudolf 305 m ter postavil na tej skakalnici najdaljši skok dneva. Od naših je najboljši skočil Božo Šramel (Smuč. klub Ljubljana), ki je dosegel znamko 29,5 m. le škoda, da je pri tem skoku padel, kar mu je tudi znatno reduciralo število točk.

Za dopoldanske skakanje je vladalo veliko zanimanje, saj se ga je udeležila večina občinstva ljubljanskega posebnega vlaka. Organizacija je bila tudi topot brezhibna ter so se skoki hitro vrstili.

Rezultati kombiniranega tekmovalca so bili sledeči:

1. Leopold Herbert, Deutscher Skiverb. 416,8 točk, skok 22, 24,5, 27.
2. Hunger Rudolf, Deutscher Skiverband. 367,9 točk, skok 27, 28, 30,5.

3. Jakopič Alb., Sm. k. Dovje-Mojstrana, 366,3 točk, skok 25, 28, 28,5.

4. Šramel Božo, Sm. k. Ljubljana, 331 točk, skok 28, 28,5, 29,5p.

5. Zemva Lovro, Sokol Gorje, 314,2 točk, skok 22,5, 25, 23p.

6. Palme Franc, Sm. k. Ljubljana, 303,8 točk, skok 27,5, 27,5, 28,5.

7. Mihalek Otmir, Sm. k. Ljubljana, 263,5 točk, skok 20, 22j, 19,5.

8. Ravnik Jože, SK Bratstvo, Jesenice, 252,2 točk, skok 21, 23, 23,5.

9. Rabič Miha, Sm. k. Dovje-Mojstrana, 213,1 točk, skok 21,5p, 21,5, 22,5p.

10. Brašič Danilo, SK Ilirija, Ljubljana, 200,95 točk, skok 20, 19,5, 23,5p.

11. Rabič Zdravko, Sm. k. Dovje - Mojstrana, 193 točk, skok 21,5p 20p, 19.

Op: Črka p za številko, ki označuje daljavo skokov, pomenja, da je dotični skok s padcem.

Za popoldanske solo skoke, ki so se vršili na novi skakalnici SK Ilirije, se je prijavilo 15 skakalcev, med temi je startal Norvežan Björn Jahr izven konkurence. Med prijavljeni so bili sami skanoni, zato ni prav nič čudnega, da je vladalo baš za slednjo točko državnega prvenstva tolikšno zanimanje. Že takoj po dvanajsti uri so prihajali gledalci proti skakalnici, da zasedejo čimboljša mesta, odnosno, da bi bolje videli značne umetnike. Kot veriga je izgledala pot proti domu SK Ilirije prav do začetka tekmovalca in še pozneje. Zato je bil ogromen prostor pred skakalnico močno zaseden. Bilo je okrog 2500 gledalcev.

Skakalnica je zgrajena po načrtih inž. Bloudka za SK Ilirijo, a s pomočjo JZSZ. Zgrajil jo je stavbenik Rožman iz Ljubljane. Dopusčala bo skoke nad 80 m, toda za današnje tekmovalce ni bila za to daljša dogotovljena. Pred pritetom je gošpod župnik Lavtizar blagoslovil skakalnico, ki jo je otvoril Norvežan Jahr s skokom 55 m. Jahr je tekmoval izven konkurence. Toda tudi naš fantje niso prav nič zaostajali za njim. Današnji dan lahko beleži jugoslovanska zimsko-sportna zveza v svojo spominsko knjigo z zlatimi črkami, taki uspehi so bili namreč doseženi. Saj so vsi — razen enega — skakali nad 50 m. Junak dneva je bil zmagovalac Palme, ki je s svojim elegantnim skokom 60 m postavil nov jugoslovanski rekord. Nov rekord je pred njim postavil s skokom 56 m tudi Istenič, toda je držal samo par minut. Velikanski napredek so pokazali naši fantje v današnjih skakalnih tekmah. Detman je skočil celo 62 m, le žal, da je padel. Prihodnjo zimo bo »marka« 70 m najbrž že tudi pri nas dosežena. Na deseterico, ki je danes skakala, smo lahko ponosni in preverili smo lahko, da bodo na bodoči olimpijadi prav časno zastopali barve naše države.

V kraljestvu utopij in fantazij

Dr. Henrik Tuma je »čutil« dolžnost, da v »Sloveniji« napiše nekaj svojih pogledov in spominov na zgodovino Primorske. Stal je sredi politike na Goriškem od leta 1896 naprej, za vojne je bil član izvršilnega odbora socialnodemokratske stranke na Goriškem, po vojni član izvršilnega odbora socialistične stranke v Trstu, ki je imel najboljše stike s centralnim odborom socialistične stranke v Milano; zato pozna dogodke socialistične stranke, pozna pa tudi precej gibanje ostalih strank na Primorskem.

Ob prelomu Avstrije ni nikomur padlo v glavo, izkoristiti dovolj ugoden politični položaj ter naravnost odločujoč položaj tržaškega mesta, geografsko, ekonomsko in nacionalistično ter zahtevati, da se Trst zasede po združenih četah vojskih sil antante ali vsaj po ameriški četi. Slovenska nacionalistična stranka važnega momenta ni zaala prav nič uveljaviti, tako da je dobila Italija prosto roko. »Odbor za javno blaginjo« v Trstu, ki je prevzel odgovornost za varnost in upravo mesta (v katerem so bili seveda tudi tržaški Italijani), je odposlal delegacijo v Benetke prositi pomoč Italijanov; za slovenske socialiste je šel dr. Frifolj. S tem ni bila zapečatena samo usoda tržaškega mesta, ampak tudi socialistične stranke, posebej pa usoda primorskega slovenskega ljudstva! Ako bi se bila socialnodemokratska stranka držala resolucije od aprila 1915 ter izklicala republiko svobodnega tržaškega mesta, ako bi na stolpu sv. Justa zavijala rdeča revolucionarna zastava delavstva, bi bil to zgodovinski čin, ki bi ne odločil samo usode Trsta, ampak bi moral imeti odločujoč vpliv na mirovna pogajanja, na usodo slovenskega ljudstva v Primorju.

Nikakor ne moremo braniti ne socialiste — ne slovenske, ne italijanske — stranke in tudi ne glavarjev slovenske nacionalistične stranke. Dr. Henrik Tuma prihaja namreč do zaključka: »Kar se je torej zgodilo po oktobru 1918, je bila posledica obnašanja zastopnikov socialnodemokratske stranke, italijanske in slovenske, ter brezglavosti zastopnikov slovenske nacionalistične stranke.« Lahko je napovedovati, kaj bi se bilo zgodilo, ako bi se bilo to zgodilo in ako bi kaka stranka to in to napravila. Toda težje je odgovoriti na vprašanje, ali bi se bilo to res zgodilo? Vprašanje italijanske okupacije Julijske Krajine in njenih vzrokov je danes že tako razčistično, da je prešlo že v zgodovino in da so ugotovitve v tem pogledu, ki slone na raznih osebnih vtisih, že odveč. Dr. Tuma sam pravi v istem članku, »da ne bo prišlo do miru, ako se Italiji ne prizna ne kolonije ne Trst ali Adria«. S tem je dr. Tuma zadel v bistvo problema, a je sam v istem času pobil samega sebe. Zgodovinsko dejstvo je namreč, da italijanski politiki, ki so tedaj odločevali o usodi Italije, niso bili tako zreli, da bi bili pripravljeni na mirovnih konferencah zamenjati Trst za kakšno kolonijo, vztrajali pri londonskem paktu; in če bi tudi bili tako pametni, ostane še vedno vprašanje, ali bi bili zavezniški pripravljeni dati Italijanom kakšno pomembnejšo kolonijo v zameno. Proglasitev Trsta za svobodno mesto pod rdečo zastavo bi po vsej verjetnosti ne bila nič pomagala. Italijanski generali so hoteli pokazati pred svetom svojo zmago, zato so po svoji miselnosti morali zasesti te kraje! Dr. Tuma je bil mnenja, da je edini izhod za Trst in Primorje, pa tudi za gospodarsko rekonstrukcijo Evrope po vojni, da se Ameriki odpre prost pristis in pristop do največjega pristanišča srednje Evrope kot protitež nemškemu stremeljenju na jug in vzhod, Trst Ameriki! To je utopija.

Amerika, ki ni hotela niti ratificirati versajske mirovne pogodbe, ki se prav tako ni hotela včlaniti v Zvezo narodov in se noče vezati na Evropo na noben način, naj bi v Trstu prevzela položaj, ki bi bil protitež nemškemu stremeljenju na jug in vzhod? Trst ne bi rešili pred Italijo več niti še tako izvršna taktika socialnih demokratov (italijanskih in slovenskih), niti ne brezmejna dalnovidnost (slovenske) nacionalistične stranke. Vseji italijanski politiki in seveda tudi strategiji je bil med vojn glavni in skoraj edini smoter: Trst! Kdor pozna zgodovino pogajanj za »rimski sporazum« (glej n. pr. spomine W. Sterda, glavnega araržerja sestankov med italijanskimi in jugoslovanskimi politiki med vojn), s katerim naj bi Italija odnehala od londonskega pakta (o Trstu samem se Italijani sploh niso pogajali) in pristala na sporazumno razmejitev avstrijskega ozemlja ter tako razorožila avstrijsko propagando med vojaštvom slovenske narodnosti — ta mora priznati, da bi Trst in Julijska Krajina leta 1918 lahko rešila edino srbska vojska! Toda kateri srbski general bi se upal prevzeti odgovornost za vojno med zavezniški? Ali bi vrhovno zavezniško vodstvo takšno vojno sploh trpelo?

»Oficijska Italija je po končani vojni imela pošteno voljo, da prizna Primorje vsaj isto avtonomijo, kakor jo je uživalo za časa avstrijske vlade. Pustila je nedotaknjeno cerkev, šole in gospodarstvo. Da čó tega ni prišlo, da je zmagala nacionalistična italijanska iredenta, imata zaslugi v enaki meri socialistična stranka — ker je sicer kokodakala o revoluciji, a je ni izvršila — kakor »slovenska nacionalistična stranka, ki ni imela sposobnega voditelja, da bi znal dobiti stike s centralno vlado v Rimu. Ostali so na malenkostnem šovinističnem stališču izpred vojne, ko so uživali precejšnjo podporo od avstrijske policije.« (Dr. Tuma ne pove jasno, kdo so ti, ki so ostali na šovinističnem stališču, ker pa ta stavek sledi takoj prvemu, kjer govori o socialistih in nacionalistih, menimo, da gre ta očitek slovenskim nacionalistom.)

In kakšne dokaze navaja dr. Tuma za italijansko pošteno voljo, da bi našim kraitem dala avtonomijo? Ko sem prišel meseca februarja 1919 v stik v ministrstvu, so me prijazno sprejeli, češ, da sem prvi slovenski politik, ki je prišel v Rim, obenem pa so poudarili, kako je netaktno od strani slovenske nacionalistične stranke, da niso niti pozdravili novega gospodarja vsaj v obliki, kakor so to storili zastopniki nemškega Tirolskega, rekoč, da bodo spoštovali italijansko začasno upravo in lojalno vršili svojo dolžnost kot državljani. (H) Še en dokaz za italijansko dobro voljo: »Še jeseni 1919 je sklicala italijanska vlada višji šolski svet, v katerega me je poklicala kot zastopnika slovenskega dela dežele. Ko sem po enournem referatu razvil svojo misel za ureditev osnovnega, srednjega in visokega šolstva, so mi člani šolskega sveta prišli v generalni komisar Giuffrè mi je po sklepu seje prav toplo čestital, rekoč, da bo po zasvetovanju polti močnejše in dano skupno delova-

nje...« Torej samo sladke italijanske besede, na katere niti najbolj naiven politik ne more zidati svoje politike, to je bilo poročstvo za italijansko dobro voljo! No, Tirolci so novega gospodarja pozdravili in kako jim gre danes? V času, ko je bilo vprašanje Julijske Krajine še na zeleni mizi, ko so se vršila še pogajanja za to ozemlje, saj je bila rapalska pogodba podpisana l. 1920, niti bi predstavniki našega naroda pozdravili Italijane kot gospodarje!

»Prazno revolucionarno socialistično ropotanje po eni strani, šovinistično, malenkostno poudarjanje nacionalističnega stališča po drugi je razburilo do skrajnosti iredentne kroge in privedlo do požiga Narodnega doma.« To je povsem fašistična teza, gospod doktor, ki jo je izdelal g. Giunta, da zakrije najgrošje sramoto ne samo na primorskih fašistih, temveč na vsem italijanskem narodu. S čim so Slovenci in Hrvati izzvali Ginto in njegovo teroristično tolpo? Treba je govoriti konkretno. Mar s tem, da so narodni krogi v Trstu in Gorici (med te je treba šteti tudi krišćansko socialno strujo) poudarjali narodno stališče? Zato so morale goreti v lasti cele vasi, prosvetni domovi, tiskarne ob asistenti orožnikov in »guardie regie«? Ali je bil Giunta predstavnik tržaške iredente?

»Obnašanje dr. Gregorčiča v deželni odbor v Gorici, v katerem je z dr. Besednjakom zastopal SLS, je bilo slaboten posnetek njegovega prejšnjega delovanja za časa Avstrije in je moralo opozoriti italijansko vlado, da je zamaš šteti na razsodnost slovenskih zastopnikov.« Tako so Slovenci in Hrvati prišli ob samoupravo, zmagala je iredentistična struja, za njo fašizem. »Narast fašistične stranke je storil konec cincanju italijanske vlade, socialističnim deklaracijam in konec nacionalističnim fantazijam Slovencev in Hrvatov na Primorskem!«

In kakšna naj bi bila realistična politika Slovencev in Hrvatov? »Edini izhod, da bi prišlo do miru, piše dr. Tuma, bi bil ta, da bi primorski Slovenci in Hrvati sami zahtevali ustanovitve vmesne primorske države, avtonomne skupine Dalmacije, Hrvatskega Primorja, Reke, Istre, Trsta in Goriške do Postojne, ki bi bila urejena približno kakor Švica pod jamstvom Zveze narodov!«

To je realizem v l. 1934...

Ložb.

France Bevk zopet v ječi

V nedeljo je »Slovenec« poročal, da so prejšnjo soboto aretirali o Gorici znanega slovenskega pisatelja Franceta Bevka. K temu dogodku naj pripomnimo tole:

France Bevk je odsedel v italijanski ječi že štiri mesece, ker je bil kot odgovorni urednik »Čuka na palci« obdolžen, da je žalil italijansko armado. »Čuk na palci« je prišel tedaj pesmico, ki je v šalivem tonu opisala življenje italijanskega vojaka. Med drugim je bilo v njej tudi rečeno, da najdes včasih v »minestri« (juh) tudi koščke vrvice. To je bila žalitev, ki je Francetu Bevku, ki je bil takrat poleg vsega še zelo bolehen, štiri mesece ječe. Kmalu, ko je prišla fašistična policija preganjati slovenske razumnike s tako zvanim policijskim svarilom (ammonizione), je bil France Bevk v Gorici eden prvih, ki je prišel na vrsto. Policijsko svarilo, izrečeno za dobo dveh let, pomeni, da moraš biti v teku dveh let vsak dan doma ob mraku, da ne smeš zapustiti hiše do zore.

To je realizem v l. 1934...

Ložb.

Koroški pevci na Gorenjskem

V Radovljici

Prisrčno je sprejela Radovljica na Svednico drage pevce iz Kotmarjevi pri Celovcu. Pevci so prispeli z črnolandskim vlakom in jih je pred postajo pozdravila vsa Radovljica. Sprejema so se udeležili gasilci v kroju, okrašenim s predstavniški obleki in vseh kulturnih društev, šolska mladina z učitelji ter številni tu bivajoči koroški rojaki. Po pozdravu mestnega župana g. dr. Dobrava in predsednika Tujsko-prometnega društva ravnatelja g. Resmana so se peveci podali skozi mesto, ki je bilo bogato okrašeno z zastavami. Pri popoldanskem koncertu je bila dvorana popolnoma razprodana in zasedena do zadnjega kotička. Koncert je izborni uspel ter se je navdušenje občinstva stopnjevalo od pesmi do pesmi. Posebno so užgale Lampichlerjeva »Tae paver pa grahorco sijet«, Košatova »Domovina« in Kernjakova »Juhe, pojdemo v Skufec«, katere so morali pevci ponoviti. Med izvajanjem sporeda so peveci pozdravili ravnatelj g. Špicar Jaka, okrašenik g. dr. Vrečar in g. Jaklič, ki so vsi slavili lepoto koroških pesmi in se zahvalili pevcem za bogati dar, ki so ga nam prinesli s svojo milo pesmijo. Mala Zdenka Savnikova, obdelana kot ljubka Gorenjka, je izročila zborovodji krasen šopek nageljnov. — Z večernim vlakom so se dragi gostje odpeljali proti Ljubljani. Slovo na postaji je bilo nad vse prisrčno. Bil je dan triumfalno večno lepe in vedno mlade naše pesmi.

V Kamniku

Kamnik, 4. februarja.

Z redkim navdušenjem in velikim veseljem je večeraj pozdravil Kamnik v svoji sredi koroške pevce, ki so mu prinesli pokazati svojo lopo narodno pesem. Kakor hitro so v Kamniku zvedeli za gostovanje koroških pevcev, je bila dvorana že naprej razprodana in ako bi imeli v Kamniku prostora še za 1000 ljudi, prav gotovo bi tudi tega zmanjkalo — tako je bilo zanimanje za koncert koroške pesmi po vsej bližnji in daljni okolici. Žal, je že prvi dan zmanjkalo vstopnic, da jih ljudje z dežele niso mogli več dobiti. Samo iz Tuhinja so si še pravčasno zagotovili prostor in v soboto zvečer se je pripeljal v Kamnik cel avtoBUS navdušenih prijateljev lepe pesmi.

Po velikem uspehu, ki so ga doživeli v Radovljici, so se pripeljali koroški gostje v soboto ob 17 v Kamnik. Izstopili so na glavnem kolodvoru, kjer jih je pričakovala velika množica mešanov z zastopniki vse naše javnosti. Pevce je z lepimi besedami pozdravil g. Franc Fajdiga, predsednik prvega slo. pevskega društva kamniške Lirice, ki je bila pokroviteljica gostovanja. Po navdušenem pozdravu na kolodvoru, se je razvil sprevod proti mestu. Mešani so povsod živahno pozdravljali pevce, na Klanec pa jih je sprejela šolska mladina. Pred čitalnico, kjer je bila za goste pripravljena večerja, jih je pozdravil kamniški župan gosp. Franc Kratnar. Za ljubezni sprejem in prisrčno dobrodošlico se je zahvalil najprej voditelj koroškega pevskega zbora, nato pa še zastopnik kluba koroških Slovencev iz Ljubljane.

Uspeh fašističnega posojila

Zadnje Italijansko posojilo je imelo velikanski uspeh, tako velik, da je pogovor o njem zašel tudi v naše gospodarske kroge. Mussolini je zahvalil samo štiri milijarde in Italijani so podpisali devet milijard. Z vprašanjem se ne bom podrobneje bavil, pač pa navedemo samo en primer, ki naj pripomore k objektivni presoji: Iz zanealjivega vira nam poročajo, da so državnim nameščencem, tudi pripristim delavcem odtegnili po dve liri na račun posojila. Nameščence plača vsakih 14 dni po 2 liri, dolder ne doseže plačani znesek podpisanega deleža. Nameščenci niso nič vprašali, ali želi podpisati ali ne, temveč za to je šele zvedel, ko je opazil, da mu pri plači manjkata dve liri.

Smrt duhovnika. V Gorici je umrl msgr. Franc Castelliz (v zadnjem času se je pisal Cas.elli), ravnatelj goriške bogoslovnice.

Mussolini jadra za Angleži!

V Italijanski spomenici o razorožitvi je med drugim tudi rečeno: Povratek Nemčije v Zvezo bi bilo dejstvo, ki bi imelo pomen prvega reda. Če bi se ostale oblasti (brez Nemčije) soglasno odločile za razorožitev v večji meri, potem bi Italija ne samo pristala na to, temveč bi se pridružila poskusu, da se oborožitev Nemčije bolj omeji, kakor bi bilo sicer mogoče doseči sporazumno.

Ta dva stavka podajala vso karakteristiko Mussolinijeve politike. Na eni strani Mussolini zagovarja nemško težnjo po oborožitvi, na drugi strani pa pravi, da bi se pridružil sporazumu ostalih oblasti za večjo razorožitev in da bi bil pripravljen v njihovi družbi tudi prisiliti na Nemčijo, da bi se manj oborožila... Ali ni čudno, da je za Mussolinija postal povratek Nemčije v Zvezo prvovrsten dogodek. Malo poprej je njegov fašistični svet sprejel resolucijo, da ostane Italija v Zvezi narodov edino pod pogojem, da se pravila v bistvu popolnoma izpremenijo. V istem času je ves italijanski tisk pričel smešiti Zvezo narodov. Danes je postal za Mussolinijevo politiko povratek Nemčije v Zvezo pomemben dogodek. Kdor ve, da jadra Mussolini vedno za Angleži in da je g. Simon medtem bil v Italiji, bo vse te Mussolinijeve metamorfoze razumel.

Mariborske nedeljske vesti

Maribor, 4. februarja.

Mariborski avtomobilisti

Danes dopoldne je bil v lovski sobi hotela Orel 9. redni občni zbor mariborske sekcije Avtomobilističnega kluba. Vodil je zborovanje mariborci predsednik veletrgovca Ferdo Pinter, poročala pa sta o delovanju v minulem letu razen nješa se blagajnik dr. Marin Vilko in tanik Sertič. — Predsednik Pinter je v uvodnih besedah predlagal, da se odposlije vdanostna brzojavka pokroviteljci Ni. Vel. kraljici, pozdravni brzojavi pa predsedniku avtomobilističnega kluba princu Pavlu in centrali v Beogradu. Nato se je spomnil obeh v lanskem letu tragično umrlih klubovih članov Zura, ki je posal zrliv zmane ljubljanske letalske nesreče, in Holzapflla, ki se je ponesrečil pri povratni vožnji iz Italije v bližini Celja. Iz predsedniškega poročila se je razvidelo, da je sekcija zelo živahno zastopala interese članstva tako napram državnim kakor mestnim oblastem ter je vzorno vršila povereno ji nalogo kontrole in izboljševanja cestnega omrežja, ki pripada njenemu področju. Za škropljenje ceste Maribor—Kamnica je klub prispeval lopo vsoto, pristopila je k zadrugi Mariborski teden, markirala je cestno progjo ob priligi izleta nemških avtomobilistov, poskrbeli za orientacijske table, osobito ob meji, votirala je znatno vsoto za pomoč poplavljenim; v zastopanju članskih interesov je posredovala v vseh preletih vorašanih na pristoičnih mestih, zlasti pa je nastopila k vladnemu predlogu o izpremembah zakona o neposrednih davkih. Radi teh izprememb je danes odjavil 50 odstotkov osebnih, 28 odstotkov tovornih avtomobilov v banovini.

Bladašniško poročilo je podal dr. Marin; izkazuje 86.605 Din dohodkov in prav toliko izdatkov. Čisti prebitok je lani znašal 24.289 Din 79 par. Iz tiskarskega poročila g. Sertiča je bilo razvidno obsežno administrativno delo društvene pisarne, ki se je povečala za še eno sobo. — Sledile so volitve, pri katerih je bil izvoljen za predsednika zborov Ferdo Pinter, za podpredsednika Pušel za odbornika pa namesto Jurkoviča veletrgovca Miloš Oset. V nadzorstvu so Bogdan Podpečnik, Gustav Scherbaum, dr. Milan Gorčič, v Spornih komisijah predsednik Pušel, inž. Fridan, grof Attene, inž. Oskar Dražar. Med sklepi je važna odločba, da bo vsakega klub za gradnjo ceste Ruše—Sv. Arah 25.000 Din.

Ker mu Bata ni odgovoril...

Steklene izlozbe tvrde Bata na Aleksandrovi cesti so bile danes dovoljne sredi naših največjih prometne deželi čuti amentata. Mlad tržat fant je nekaj časa buljil v izlozbo, nato pa hipoma rotil iz jeza na vrvi obesoeno železno klativo ter zamahnil proti steklom na vhodnih vratih. Zvenketanje so se semle šipe po asfaltu ter s svojim zvenketom privabile v trenutku množico ljudi, ki so mirno gledali, kako je napadalec do drobnega stolka razbito tipo. Nato pa se odaloga napotil proti trgu Svobode. Pa ni prišel daleč, ker so ga zastrabile trde pesti stražarja in detektivov, ki sta bila v česu »tentata« slučajno v bližini. Izkazalo se je, da gre v tem slučaju za mladega moža Maksa H. iz Studencev. Na stražnici je izjavil, da je izvršil dejanje zaradi tega, ker mu Bata ni odnsal na njegovo pismo Batinaga sovražnika so obdržali začasno v zaporu.

Ukrajene smučke

14letna Marija Remic se je smučala večeraj na Meljskem hribu. Ko se je šla gret v neko hišo, je pustila smučke zunaj, ki so pa med tem časom že dobile drugega, neznanega lastnika. Zaostna se je morala okradena mlada smučarka vrniti peš domov.

Pri sankanju v grapo

Na Meljskem hribu je prišlo večeraj do hude nesreče. Pri sankanju je zdrvel ljudskošolski učence Anton Blavčak v grapo ter se tako hudo poškodoval, da so ga morali prepelati v bolnišnico.

Oče pozabil sina

Dogodek, ki je skoraj neverjeten, se je pripetil snoci. Oče je pozabil lastnega sinka na cesti ter se šele danes dopoldne spomnil, da je odšel brez otroka domov. Prišlo pa je do te neverjetne zgodbe takole: Mali fantek je prišel iz Hoč v Maribor po svojega očeta-delavca pri nekem tukajšnjem pod et.u. Poslala ga je mama, ki je vedela, da se morad s tedensko mezdjo v žepu napie. Oče in sinko sta se odpravila proti domu, na Glavnem trgu pa je prevzela očeta prehuda izkušnja: samo za trenutek bo stopil na četrtinko v gostilno, sinko naj ga pa pred gostilno počaka. Iz četrtinke sta nastali dve in še več, čas je potekal, ubogi otrok pa je še vedno čakal na cesti. Stiskal se je k mrazu steni ter grebel s premarženimi rokami v žepih ter bridko jokal. Mimo njega so vstopali in izstopali goste, pa nihče se ni zmenil za ubogo premazano revco. Oče je v gostilni čisto pozabil na otroka, odšel iz lokala pri drugih vratih, šel še v druge gostilne. Med tem se je vendar neko usmilil uboga fantka ter obvestil o tem stražnika. Dobri stražnik je dečka prijel za ročico ter sta se skupno napotila v gostilno iskat očeta, ki pa je med tem te ves vinjen korčal proti domu. Ker ga nista našla nikjer, je stražnik vzel otroka na stražnico, kjer so ga dobri ljudje ogreli ter položili v posteljo. Šele danes dopoldne ob 11 je priadral oče nazaj v mesto po pozabljenega sinka. Na stražnici so pa poskrbeli za primerno pridjo, da si bo drugič premislil puščati otroka na mrazi cesti, kjer bi bil v silnem mrazu gotovo zmrazil, da ga niso vzeli stražniki pod streho.

Komorni večer. Drevi ob 20 bo v Filharmoniji dvorani II. in erja vaja gojenov drž. konservatorija. Interna verna ima naslov Komorni večer, ker se izvajajo tri komorne skladbe. Uvod kot strokovno predavanje o izvajanih skladbah bo govoril prof. Marjan Lipovšek. Komorni večer je pripravil prof. Štites. Drevi lahko pričakujemo velik umetniški užitek. Predprijata sporeda, ki veljajo kot vstopnice, je v knjižarni Glasbene Matice. Spored stane 3 Din, od pol 8 dal se dobi v večji pred vhodom v Filharmonično dvorano.

Koncert ženskega zbora. Vae prijatelje zborovega petja opozarjamo na koncert najboljega ženskega zbora naše kraljevine, ki pride v petek, dne 9. t. m. v Ljubljano in nas opi zvečer ob 20 v Filharmonični dvorani. To je ženski zbor Novosadskega pevskega združenja pod vodstvom dirigenta Paššana. Na tekmovalni jugoslovanskih zborov je dobil ta zbor prvo — kraljevo darilo. Podrobnosti sledi.

— Pri slabi prebavi, pomanjkanju krvi, bledici, shujšanju, oholehli zlezah, kožnih izpuščajih tvori urejuje naravna »Franz-Josef« grenchica izborna tako važno delovanje prebavi. Odlični zdravniki so se prepričali, da »Franz-Josef« vodo celo najnežnejši otroci lahko prenoso.

Pred naku om si ogledite veliko razstavo otroških in igračnih vozov kovstovne, holentev ev malih dvokoles trikotjev, 4 valnih strojev motor ev in dvokoles v prostornih domačih tovarne »FIRUNA« F Batelj, Ljubljana, Karlovska c. 4

Naznajte cenel — Cenik Franko.

Katoliška mladina pred fašističnim sodiščem

Doomliva vrednost koncordata

Rimski dopisnik »Tempa« je 31. januarja telefoniiral v Pariz:

V 12 urah je izredno sodišče za obrambo države sodilo pet mladeničev severne Italije, ki so bili člani Katoliške mladine in obdolženi, da so delovali proti režimu. Prvotno je bilo število obtožencev 30, in ti so bili razdeljeni v tri skupine: socialiste, republikance in katoličane, nač po idejah, ki so jih navdajale v borbi proti fašizmu. Toda preiskovalni odbor pri izrednem sodišču je pristal na zaključke, da ne more postopati proti skupini socialistov in republikancev iz Milana in Genova; kajti večina izmed njih je podpisala prošnjo, naslovljeno na Mussolinija, v kateri je izjavila, da je ravnala bolj iz šibkosti in lahkomiselnosti kot iz kakor iz prepričanja resnične sovražnosti proti režimu.

Fašistični tisk je priobčil nekaj teh prekrivov, ki so izdajali na prav značilen način dezorientacijo in moralno šibkost obtožencev. Naj bo temu kakorkoli, na podlagi podatkov preiskave je sodišče prišlo do zaključkov, da ni vredno postopati proti republikancem in socialistom. (Kdor pozna fašistično sodno prakso, na takšne prekrivke, izvršene v zaporih, ne more mnogo dati. Priro. ur. »P. S.«.)

Glede obtožnice članov Katoliške mladine pa ni bilo sodišče tega mnenja, temveč jih je obtožilo v smislu člena 27 mnega kazenskega zakonika, »ker so organizirali in vodili antifašistično skupino, nazvano neoguelfo: ta je hotela s svojim delom uničiti nacionalno zavest«.

Naj pripomnimo, da označba »neoguelfo« spominja na patriotično gibanje proti Avstriji v Ita-

liji po napoleonskih vojnah. Med razpravo je postalo jasno, da je ta skupina tiskala in delila letake s pozivom, ki je nosil naslov »Kristus Kralj in ljudstvo«, in sicer z namenom, da bi poudarila zmagošlavje Kristusa proti fašizmu. V tem pogledu je državni tožilec v svojem govoru obsodil politično in versko nesmiselnost obtožencev prav tako, kakor njihovo pomanjkanje hvalečnosti do fašizma in Mussolinija, čigar volja je s tem, da je sklenil konkordat z Vatikanom, vrnila Cerkev Italijanom in Italijane Cerkev. Izredno sodišče je nato izdalo obsodbo, s katero sta bila obtožena Malavasi in Maivestini obsojena na pet let ječe, obtoženec Rodolfi na tri leta in četrti obtoženec Ortobossi na dve leti. Peti, ki je tiskarski delavec, je bil oproščen radi pomanjkanja dokazov.

Ta proces vnovič dokazuje, da v Italiji ne obstoje resnične organizacije, ki bi delovale proti režimu. V resnici se samo tuptam pojavljajo znaki antifašističnega razpoloženja, ki pa niso velikega pomena. Med temi antifašisti ni znanih imen. Antifašistični voditelji so v inozemstvu in pred izrednim sodiščem nastopajo samo ljudje druge vrste. Kljub temu je ta obravnava precejšnjega pomena, ker je izredno sodišče prvič udarilo po katoliških radi njihovega dela proti fašizmu. Po sklepu sporazuma leta 1930 med Vatikanom in fašistično vlado se je zdelo, da je spor, ki je nastal radi neenakne protifašistične akcije Katoliške akcije, pučil nikakega sledu. Vse kaže, da to ni res. Prav radi tega je hotel režim s tem procesom dati katoličanom lekcijo.

Velikodušna politika proti češkoslovaškim Nemcem

Dr. Hubert Ripka, politični urednik lista »Lidove Noviny«, je imel zanimivo predavanje o odnosih češkoslovaških Nemcev do države in o stališču, ki naj ga Češkoslovaška zavzame proti Nemcem. Predavatelj je odločno zanimal trditve, da bi bila Češkoslovaška tudi kakor druga Avstrija. To je zmeš vsemogočih narodov. Nemci so v Češki delavsko manjšina, čeprav manjšina posebne vrste, ker žive ob meji velikega nemškega naroda. Maksimalnih zahtev Nemcev danes ni mogoče sprejeti. Šele polagoma bo mogoče ustreči nemški zahtevi po avtonomiji, toda potrebno je, da navda Češkoslovaške prej zaupanje do Nemcev. Gibanje narodnih socialistov in Hackenkreuz sta Nemcem silno škodovala. Nemci se morajo prepričati, da bodo prejeli od češkoslovaške države toliko, kolikor ji bodo dali. Čeprav ni danes položaj takšen, da bi se lotili narodnostnega vprašanja vnovič, se vendar moramo z njim baviti. Sprito sedanjega mednarodnega položaja moramo pridobiti čimveč moči za državno politiko. Mi moramo Nemce podpreti v slabih in kritičnih časih, in sicer Nemce, ki so pokazali svojo vdanost državi. Tako bo naša država politično in moralno pripravljena na vse možnosti. Bilo bi torej politično zelo pametno, ako bi vlada izvedla te zahteve:

1. Kulturna šolska avtonomija. Manjšinski pooblašci naj bi ustanovili kulturni svet, ki bi bil pooblaščen organ prosvetnega ministrstva. V pro-

svetnem ministrstvu naj bi obstojal manjšinski oddelek z nemškimi načelnikom na čelu.

2. V vsaki vladni naj bi neglede na to, ali so v njej zastopane nemške politične stranke, nemški deželni ministri, ki pa bi ne smeli biti iz poslanske zbornice.

3. Ureditev uporabe jezika. Vse odvisne prebitne momente je treba odstraniti. Šolsko vprašanje naj postane administrativno-tehnično, vprašanje smotnosti.

4. Količnik 20%, na podlagi katerega ima manjšina pravico do šole, naj se zniža na 15%.

5. Bilo bi zelo koristno, ako bi bilo več nemških uradnikov v osrednjih uradih.

6. Dovoliti naj se nemški in madjarski radio.

7. Ustanovi naj se stolica za madjarsčino na vseučilišču v Bratislavi.

Sedanjí trenotek je za ureditev tega vprašanja silno ugoden, ker gledajo Nemci na državo povsem drugače kakor v povojnih letih. Takrat so bili vsi v enotni fronti proti Češkoslovaški. Danes so med njimi dve stranke, ki zavzemajo pozitivno stališče nasproti državi. Te demokratske elemente mora država podpreti. V boju proti evropskemu fašizmu imamo skupne interese in skupne naloge, je vzklilni govornik.

Kaj ko bi mi stavili takšne zahteve za koroške Slovence?

Kam bomo romali?

Romarski odsek KA obvešča tem polom p. l. javnosti, da se vršijo skupna romanja v letu 1984 na sledeče kraje: 1. Binkoštno romanje k bl. Hemi v Krko na Ko. 2. S tem romanjem hočemo praznovati 1000-letnico ustanovitve krške škofije, h kateri je najzveč pripomogla blažena Hema. Obenem pa poživiti in ponoviti prošnjo, da se blažena Hema čimprej postavi na oltar kot prva slovenska svetnica. Odhod iz Ljubljane bo binkoštno nedeljo, prihod binkoštni ponedeljek.

2. Romanje v Lurd od 10. julija do 21. julija, pod pokroviteljstvom knezoškofa dr. R. Žmagna G. Romarji obiščejo poleg Lurda tudi Paray le Monial in pa Ars. Pot vodi preko Milana do Genova, kjer prenočijo. Nato nadaljujejo pot do Marseilles, kjer je na programu ogledovanje mesta in prenočišče. 18. julija pridejo v Lurd, kjer ostanejo do 16. julija popoldne. Iz Lurda vodi pot v Lyon, odhod z avtobusom v Ars, kjer se vrši pobožnost na grobu arškega župnika. Isti dan zvečer pridejo v Paray le Monial, kjer položijo na oltar Srca Jezusovega čisto zlato knjigo božjemu srečanju posvečenih slovenskih družin. Vrnejo se preko Turina do Padove,

kjer je zopet prenočišče. Naslednji dan si ogledajo Padovo in Benetke ter 21. julija vrnejo v Ljubljano. Siroški t. j. vožnja III. r. brzovlaka, hrana, s. a. novanje, avtobusi znašajo 36,00 Din. Cena bi se spremenila le v slučaju spremembe valute.

3. IX. Višarsko romanje bo 4. in 5. avgusta po istem sporedu, kakor so se vršila vsa dosedanja višarska romanja.

4. Pasijonske igre v Oberammergau, ki praznujejo leto svoj jubilej, se obiščejo le v slučaju, da se prihlasi 25 izletnikov. Obenem bi si izletniki ogledali Monakovo, kraljevski grad na Chiemskem jezeru, Koenigsee itd.

5. V Palestino vozi letos prekoceanska ladja S. S. Kraljica Marija. Odhod iz Splita 2. maja, prihod v Split 21. maja. Ladja obišče poleg Palestine, Grčijo, Carigrad, Rodos in Sirijo. Ako se prihlasi dovolj slovenskih udeležencev, je pripravljen romarski odsek organizirati bivanje v Palestini in obisk svetih krajev. Vsa pojasnila glede cen, časa, potnih listov itd. daje Romarski odsek KA, Miklošičeva cesta 7.

Leta 1940 izbruhne svetovna vojna

Trajala bo deset let — Konec zapadne civilizacije

Načrtno gospodarstvo reši svet

Slavni angleški romanopisec H. G. Wells kaj rad piše romane o bodočnosti. Postal je skoro moderen Giles Verne. Čeprav je njegovo ime združeno s tem slovesom, si vendar nihče ni mislil, da pojde drzni pisec v svoji zadnji knjigi tako daleč. Pomislite, napisal je zgodovino Evrope, oziroma sveta, kakor bi jo pisal leta 2080! V svoji knjigi je zajel zgodovino dvajsetega in enainvajsetega stoletja.

Zalostne dni je napovedal našemu rodu in žalostna leta. Med letom 1940 in 1950 izbruhne velika evropska vojna, ki je Zveza narodov ne bo mogla preprečiti. Od l. 1933 dalje bo ugled Zveze narodov vedno bolj popuščal. Skasoma vlade sploh ne bodo notele več plačevati prispevkov za vzdrževanje te mednarodne us. anove. Okoli l. 1980 bodo palači Zveze narodov v Ženevi oddali in najem »Zapadni Gužb za značne prevoze«.

Vojna v l. 1940 bo izbruhnila na nemško-poljski meji, in sicer radi povsem malenkostnega incidenta. Polagoma se bo razširila po vsej Evropi. Povsem drugačna bo kakor zadnja svetovna vojna, razen nekaterih mladih ljudi, polnih navdušenja za »ogodbočine«, se je bodo vsi udeležili proti svojemu prepričanju in s težkim srcem. Radi pomanjkanja moralnega poguma in radi mehkosti se bodo dale v njo zavleči vse vlade, čeprav se narodi ne bodo zanj prav nič navduševali. To bo vojna medsebojnega uničevanja, nesmotna vojna brez vojaških smotiv. vojna letalskih napadov na velemedija in ne toliko vojna vdorov (napadov).

L. 1945 se bodo pojavila znamenja izčrpanja.

Poslej se bodo množila čedalje bolj. Ljudje bodo tako obupani, da ne bodo več imeli moči, niti da bi se branili. Umirali bodo za lakoto v brlogih, kamor se bodo zatekli, da bi ubili bombam in plinu. Našli bo trenutek, ko se bo zdelo, kakor da bi protesti in upori ustavili vojno, toda vse to ne bo nič pomagalo; kajti resnična moč bo tedaj v rokah letalcev in tehnikov vojskujočih se držav in ti bodo z največjo lahkoto razgnali nezadovoljne množice.

Gospod H. G. Wells kaj rad napoveduje obnovo fevdalne elite s pomočjo moderne tehnike. Srednjeveškega viteza, pripominja Andre Maurois, je izpodrinilo novo orožje, s katerim se je oborožil vojak, in ranljivost viteza se je s tem povečala. Letalo pa bo ustvarilo nepremagljivega viteza.

Končno se bo l. 1949. častiljivemu predsedniku češkoslovaške republike g. Benešu posrečilo zbrati predstavnike vojskujočih se držav in ti bodo na konferenci v Pragi podpisali premirje. To bo v resnici samo premirje. Kajti v resnici bo poslej nastopila nova strašna vojna. To bo vojna neznanih mikroorganizmov, kakor je svetovni vojni l. 1914—1918 sledila španska hripa. Več let bo divjala po Evropi strašna kuga. Ponehala bo šele okoli junija 1957 in tedaj bo konec zapadne civilizacije. Velemedija, ki so tako izločena zračnim napadom in kužnim boleznim, bodo prazna in njihove ulice bodo pokrivali napol oblečeni mrliči.

Evropce iz l. 1990 bo živel na posestvih, kakor so živali galsko-rimski gospodje, ko je začelo rimsko kraljestvo propadati in na deželi bodo raztreseni in med seboj ne bodo imeli več nikakih silov. Tu

Teden proti proklinjanju

Turinski nadškof je prišel na izvirno misel. Organiziral je teden proti kletvici. Ves teden naj bi se vsi verniki njegove škofije varovali kletvine. Teden se je začel s škofovim govorom proti kletvi v turinski katedrali. V pridigi je nadškof poudaril, da je proklinjanje greh, obenem pozval vse vernike, naj se odvadajo te grde navade. Tudi po drugih cerkvah v Turinu so vsi župniki pridigovali v istem smislu. Obenem je nadškofa podprl tudi tisk in priobčil več člankov proti kletvi. Med vsem tedom so prirejali zborovanja, na katerih so govorniki nastopili proti proklinjanju. Po cestah so delili brošure proti proklinjanju.

Z rokama zadavil volka

Iz Bosanskega Broda poročajo: Mladi kmet Ignacij Lučič iz Bariloviča je šel v sosednjo vas. Ko je preskočil neki plot blizu gozda, je skočil izza grma velik volk in ga vrgel na tla ter hotel ugrizniti v vrat. Čeprav je bil od strahu ves iz sebe, se je Lučič izvlekel izpod volka in ga vrgel v sneg. Volk je skočil in vnovič navalil na kmeta. Ker je bil Lučič brez vsakega orožja, je zgrabil volka za vrat in ga začel daviti. Ne vedoč, da bo mogel obvladati zver, je Lučič začel klicati na pomoč. Dolgo časa ni nihče prišel, kmet pa je vedno bolj stiskal volka za vrat. Ko so končno prišli kmetje, je bil volk že končan. Lučič je volka zadavil. V strašni borbi z volkom je bil Lučič hudo ranjen in so ga prenesli v bolnišnico. Zadržanjenega ranika so razstavili pred občinskimi poslopjem.

Ljudska knjižnica obvešča svoje posetnike, da si v nabavila lepo število knjig domačih in inozemskih pisateljev. Knjižnica izposoja tudi na deželo za daljšo dobo po pošti. Na razpolago je občinstvu dnevno od 8—12 in od 2 do 7 zvečer, Miklošičeva cesta 7.

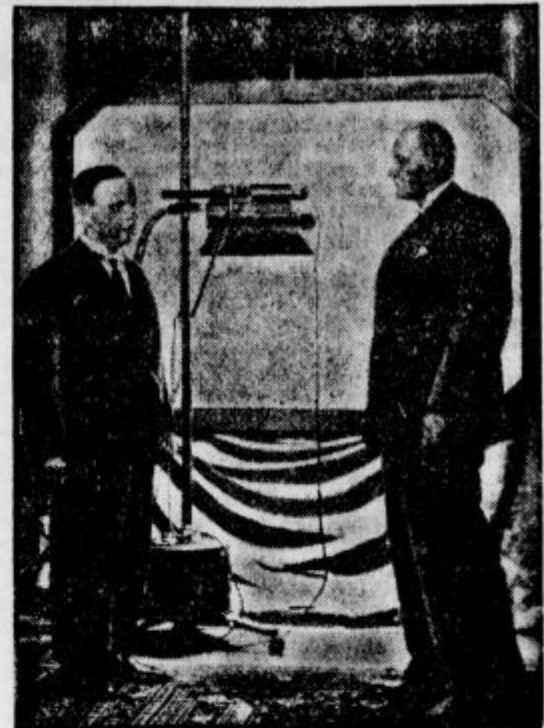
Domovina, ti si kakor zdravje...

(Usoda izgnanega učitelja)

V zadnji številki izseljeniškega lista »Naše duhovno življenje«, ki ga izdaja duh. svetnik Josip Kastelic v Buenos Airesu, je zelo lep članek o bratu in domovini, in zdi se mi primerno, da zveč o tem članku tudi tisti, ki tega lista ne prejemajo, in sicer z željo, da se v vseh okrepji zavesti in pa ljubezen do naših bratov in sester s Krasa in Primorja, ki jih je italijanska pest poglala v tujino.

Ze dolgih 15 let s strahom v srcu opazujemo neprestano kulturno uničevanje italijanske roke na Primorskem. Boj proti sili je strašen. Nekateri naši so že dali življenje za dom in rodno grudo, ker niso hoteli zalajiti svojega jezika in narodnega prepričanja, mnogo jih je, ki že več let živijo in izraščajo umirajo po mrzlih in temnih brlogih italijanskih breznic, vsi pa prosijo Boga, da bi kmalu prišel dan, ko bodo zopet svobodno zadihali. In vsega tega si predvsem želi naš kmet in pa mladina tostran in onstran umenih meja, ki jih je zarila svetovna morija. Dobro vemo, da je življenjska možnost našega kmeta in inteligenta onemogočena v Primorju. Predvsem je v živo zadeta inteligenca, ki je zavedna narodna. Res je, da je med njimi nekaj tudi takih, ki so se izneverili jeziku in pa duhu, ki so ga prejeli od rodnih slovenskih mater, toda ti so zelo redki. Tu moram javno omeniti, da tako zavednih in narodnih ljudi, kot so naši Primorci, je malo med nami. Dobro se spominjam svojih tovarišev iz gimnazije, ki so jih žalostne razmere povojnih let prisilile, da so studirali med nami v Ljubljani in priznati moram, od nikogar nisem čul tako tople ljubezni do rodne grude kot prav od primorskih tovarišev. Ko bi njihovi zemlji zasijala zopet svoboda, bi se z največjim veseljem vrnili na rodno zemljo med svoje ljudi. Njihovega trpljenja mi ne moremo doumeti, ker se nismo na lastni koži občutili italijanske pravice. Vsi si žele nazaj, nazaj v planinski raj, ki ga naš »Goriški slavček« tako lepo opeva; to nam priča razne brošure pri nas in tudi v Ameriki.

V zadnjih letih se je mnogo Primorcev izselilo na jug naše države, zelo veliko pa v južno Ameriko, za katere skrbí v duhovnem pogledu naš izseljenški duhovnik Josip Kastelic. V listu, ki sem ga v začetku omenil, je nazorno in toplo opisana usoda slovenskega učitelja s Primorja, ki je moral oditi v tujino samo zaradi tega, ker ni hotel poučevati slovenskih otrok v italijanskem jeziku. V Argentini je dobil službo, katere dohodek mu niso dali ne živeti in ne umreti. In konec tega je bil, da mu je smrt prestrigla nit življenja. Ko je ležal na mrtvaškem odru, ves izžet od teže življenja, so

Predsednik poljske republike g. Mościński je znan tudi kot znanstvenik. Bil je profesor elektrokemije v Lvovu in ravnatelj tovarne dušika. Zdaj je sestavil pripravo, s pomočjo katere bo mogoče proizvajati v zaprtih prostorih ozon, višinski zrak. Bolnikom ne bo treba več v draga zdravilišča na planinah.

ga prihajali kropit njegovi znanci in neznanci — vsi so bili sinovi zemlje, ki jo napaja Soča, ali s Krasa. Mrki so bili obrabi ljudi, ki so se poslavliali od brata-trpina, mnogi celo niso poznali solz, ker so se jim posušile v smrdljivih tovarnah, ki dan za dnem izjemajo njihove moči. Od tej prilike so se vsi živo spomnili na svoje domove, ki so jih nekoč imeli »tam daleč pod našim modrim nebom, kjer gmaje tako lepo dehte...«

»Kruh v tujini je tako bidek, kot bi bil prepojen s solzami. Sele v tujino vemo, kaj je domovina,« je vpilo pokojnikovo blede obličje.

Vsi so prisluhnili besedam, ki jih je govoril pokojnikov tovariš. Povedal jim je besede, ki jih je pokojni učitelj vedno gojil v srcu: »Za en sam delček naše Goriške ti dam vsa tujina. Vrnili se bom, četudi me vklenje. Brez naših livad in brez naših gora ne morem živeti. Tam bom znova zaživel. Po okeneh naših hiš me bodo razigravali rdeči nageljni in na vrtovih zeleni rožmarin. In klopeh pod lipami naših vasi sede naši očetje in čakajo na nas. Tu smo brezdomovinci. Česa naj čakamo?«

In pokojnikov tovariš, upri na blede lice in na Križanec, je nadaljeval: »Neutešeno hrepenenje je bilo vsebina njegovega življenja. Izvršena je njegova naloga. Brata smo izgubili. Spet je eden naših v naših vrstah. Toda, naše hrepenenje, bratje, v naše duše položeno silno hrepenenje po rodni grudi, po domovini ne bo, ne bo ostalo vedno neutešeno. Vrniti se moramo... Ah, domovina, ti si kakor zdravje...«

In pomislimo, koliko slovenskih src je danes po širnem svetu v trdi borbi za vsakdanji kruh, ki jim srce utripa enake ali podobne besede? Zal, da nimamo popolne statistike! Domovina, kdaj boš zopet sprejela vse te brate in sestre v svoje okrilje? Koliko časa bomo še čakali in zmajevali v glavami in z mrzlim srcem motrili grenko bolelost rodne krvi?

Jože Podslivniški.

Posojila
proti mesečnemu odplačevanju pri Jugoslovanski vzajemni zadrugi, Ljubljana, Dvočakova 8. (d)

Debele
luskinate otrobe
kupite na cene pri trvdki
A VOLK LJUBIJANA
Resljeva cesta 24.

Telefon 2059
Premog
suha drva
Pogodbeni, Bohoričev
ofica 8

pa tam bo kak tiskar izdajal še krajevne liste na debelem papirju, toda ne brzojav ne telefon ne bo sila več funkcijonirala. Radio bo umolknil. Fotografiranje ne bodo več skoro poznali. Tramvaj bodo vlekli spet konji. Tedaj bodo našli še dnevnik nekoga Titusa Cobbetta, ki se je s kolesom peljal iz Rima v Bordeaux okoli l. 1958 in to bo dragocen dokument. Cobbett opisuje zapuščene ceste, ki jih je prerasila trava. Med potjo je obiskal razvaline Kazina v Monte Carlo. Silno se je začudil, ko je v Marseju našel še ladjo s tonazo 1—3 tisoč ton, kajti v teh časih splošnega bankrota ne bo imel mednarodni prevoz nobenega pomena več. V Frejusu je videl letališče in tam ga je razumela in moralna superijornost letalcev, ki skušajo organizirati svetovno zvezo, presenetila. V Bordeauxu je svoje kolo pustil na cesti in sedel v letalo, ki ga je odpeljalo v Bourget, blizu razvalin Pariza, od tu zopet do razvalin Londona, kjer mladi kmetje sekajo Hyde-park, da bi tam sejali žito.

Wells popisuje tudi Washington. L. 1958 je namreč angleški konzul iz Washingtona poslal poročilo o razmerah v Ameriki; tedaj Anglija ni imela v Ameriki več poslanikov, temveč samo konzule, tako je obubožala, Amerika je srečno ušla vojni, toda uničile so jo razne denarne neumnosti, kakor tudi dejstvo, da ni znala spraviti v ravnotežje proizvodnjo in konsumo ter končno še kužne bolezni. Ameriške zvezne države so razpadle v posamezne dežele. Predsednik ameriških Združenih držav je sprejel angleškega konzula in mu napovedal skorajšnji povratek blagostanja. Pripovedoval mu je, kako je njegova vlada obnovila brodarstvo službo na Mississippiju. Hvalil se je tudi, kako so v Ameriki l. 1958 izdelali 140 avtomobilov, kar pomeni precejšen uspeh proti prejšnjemu letu, ko je zapustilo ameriške tovarne samo 72 avtomobilov.

Po tej strašni sliki o propasti vsega sveta nam Wells pokaže sliko obnove. Tudi tu vidi Wells mož-

nost nove obnove samo v delu elite, ki je navdušena za moderno državo. Ustanovitelj moderne države bo po njegovem mnenju sociolog, in sicer g. de Windt, ki bo med ostanki tehničnih šol, laboratorijev in armad poiskal elemente svoje elite.

Okoli l. 2080 bo svetovna država ustanovljena. V tej državi bo prišlo do veljave načrtno gospodarstvo; učenjaki ne bodo nadzirali samo proizvodno dobrin, temveč tudi človeških plemen, živali in ras lin. Ljudje bodo tedaj spoznali skrivnost denarja in znali bodo urediti proizvodnjo, kakor bodo poznali udobnost in blagostanje. Najvišji svet pa bo ovrnil previdno prenegli razvoj, kajti sicer bi biologi s svojimi iznajdbami ugonobili kmeta.

V tem novem svetu bodo ljudje živeli do 90. leta in skoro vsi bodo učakali to lepo starost pri najboljšem zdravju. Mladost in študij bosta trajala do 35. leta, zrelost od 45. do 90. leta. Ljudje iz leta 2080 bodo mnogo manj egoisti kakor ljudje iz leta 1980. V njih ne bo več sledu o živalski krutosti. Socialni čut bo v njih tako močan, kakor da se jim bo zdelo naravna vdanost državi. Doba blagostanja bo izločila pojme konkurence in boja v življenju. To bo zmagošlavje človeka.

Takšne čase napoveduje nemški Wells. Lepi bodo za ljudi 20. in 21. stoletja, mi pa, piše dalje Andre Maurois, ki ne bomo imeli sreče, da bi preživeli kugo v l. 1955, se Wellsove utopije ne moremo veseliti. Naša tolažba je edino v tem, da so napovedi zgodovinarjev navadno vedno napačne. Zgodovinarji zgradijo bodočnost z drobeli preteklosti. Toda število kombinacij dogodkov je neskončno in verjetnost, da bi človeštvo šlo prav po določeni poti, silno majhna. Valery piše celo: »Spominjajte se vedno tega, kar so nekdanji na zvedili.« Kljub temu je koristno včasih misliti z Wellsom o tem, kar se nikdar ne bo zgodilo. Napovedovanja so veliki manevri duha.